

PORTITON PORTTI JA MUITA ZEN-TEKSTEJÄ

Julkaistu Tampereella 1991. WWW-versiosta poistettu essee "Zeniä Scaramucciassa".

Hakuin (1683-1768): [MIETISKELYLAULU](#), [KUOLEMA](#)
Yoka Daishi (k. 713): [LAULU](#) VALAISTUMISESTA
Sosan (k. 606): [LUOTTAMUKSESTA](#) SYDÄMEEN
Daito Kokushi (1281– 1337): [ALKUPERÄISET](#) KASVOT
Bassui Tokusho: (1327-1387) [YKSI](#) MIELI

PORTITON PORTTI

Mumonkan
Mumon Ekai
(Wu-men Hui-K'ai)
(1183-1260)

Buddhan opetusten keskeisin kohta on Mielen luonteen ymmärtäminen. Siihen on monta sisäänkäyntiä. Zenin portissa ei ole porttia.

Miten sitten tästä portittomasta portista käydään sisään? Vanhat viisaat sanovat, että portin läpi tulevat asiat ovat arvottomia ja kaikki mitä saadaan aikaan muiden avulla, tuhoutuu lopulta.

Tällaiset sanat ovat kuin yritettäisi nostattaa aaltoja tuulettomalla merellä tai leikata tervettä miestä. Häntä, joka takertuu muiden puheisiin ja yrittää ymmärtää zeniä selitysten avulla, voi verrata idioottiin, joka yrittää lyödä kuuta kepillä tai raapia kutiavaa jalkaansa kengän päältä. Mahdotonta mikä mahdotonta!

Vuonna 1228 opetin munkkeja itäisessä Kiinassa Ryushon temppelissä ja heidän pyynnöstään kertoilin heille vanhoja koaneja ja yritin siten innostaa heitä zenin opiskelussa. Tarkoitukseni oli käyttää koaneja niin kuin kiveä käytetään portin kolkuttamiseen, ja kun portti aukeaa, se heitetään hyödyttömänä takaisin maahan. Odottamatta muistiinpanoni kerättiin kirjaksi. Yhteensä siihen tuli neljäkymmentäkahdeksan koania, joista jokaiseen oli liitetty sitä koskeva kommenttini ja runoni. Niiden järjestys tosin oli eri kuin kertomani. Olen antanut kirjalle nimeksi *Portiton portti*. Toivon että zenin oppilaat pitävät sitä opaskirjanaan.

Jos lukija on tarpeeksi rohkea ja etenee systemaattisesti mietiskelyssään, mitkään harhat eivät häiritse häntä. Hän saavuttaa valaistuksen aivan kuten tekivät Intian ja Kiinan patriarkat, jopa nopeammin. Mutta jos hän epäröi hetkenkin, hän on kuin mies, joka näki kapeasta ikkunasta ratsastajan: silmänräpäyksessä se oli kadonnut.

*Suurella valtatiellä ei ole portteja.
Siihen yhtyvät tuhannet pikkutiet.
Kun astut portittoman portin läpi, voit vapaasti seilata
taivaan ja
maan välillä.*

1. JOSHUN KOIRA

Munkki kysyi Joshulta, kiinalaiselta zen-mestariilta: "Onko koiralla buddha-luonto?"

Joshu vastasi: "Mu." ("Mu" on kiinankielen negatiivinen symboli ja tarkoittaa "ei-mitään" tai "ei".)

Mumonin kommentti: Ymmärtääkseen zenia on kuljettava patriarkkojen rakentaman portin läpi. Valaistut, kun suljet ajatustesi tiet. Jos et astu patriarkkojen rakentaman portin läpi tai jos et pysäytä ajatteluasi, olet kuin ansassa tempoileva kummitus. Saatat kysyä: "Mikä on patriarkkojen pystyttämä portti?" Se on tämä sana: "Mu."

Se on zenin portti. Jos astut sen läpi, voit nähdä Joshun kasvoista kasvoihin, etkä ainoastaan häntä, vaan kohtaat kaikki muutkin patriakat. Eikö se olisi mukavaa?

Jos haluat astua tästä portista, sinun on täytettävä jokainen kehosi luu, jokainen ihohuokosesi tällä kysymyksellä: "Mikä on 'Mu'?" Pohdi sitä yötä päivää. Älä usko, että se on vain negatiivinen symboli, joka ei merkitse mitään. Se ei tarkoita tyhjyyttä, olemassaolon vastakohtaa. Jos todella haluat astua sisään zenin portista, tunnet kuin pitäisit suussasi punahehkuista rautapalloa, jota et pysty nielaisemaan etkä sylkemään pois.

Anna kaiken entisen vähäpätöisen tietosi kadota. Ja aivan kuin hedelmät kypsyvät korjuuaikana, mielesi kypsyy vähitellen sekä sisäiseen että ulkoiseen ykseyden tilaan. Se on kuin mykän miehen uni. Hän tietää sen, mutta ei pysty puhumaan siitä.

Tässä tilassa minäsi kuori murenee ja pystyt ravistelemaan taivasta ja liikuttelemaan maata. Olet kuin suuri soturi terävine miekkoineen. Kuka tahansa astuukin tiellesi, vaikka Buddha tai patriarkka, lyöt hänet maahan. Mikään ei pysty sinua horjuttamaan, ei edes kuolema. Olet todellakin oman itsesi herra. Kaikissa maailmoissa kuljet kuin kotonasi. Näin saavutat tämän tilan tämän koanin avulla:

Keskity kaikin voimin, keskeytyksettä "Muhun", ja tulee aika, jolloin Dharma-lamppu syttyy ja valaisee koko maailmankaikkeuden.

Onko koiralla buddha-luonto?

Tämä on perimmäinen kysymys.

Vastaa kyllä tai ei,

menetät oman buddha-luontosi.

2. HYAKUJON KETTU

Yhteen aikaan Hyakujon pitäessä zen-luentoja vanha mies tuli kuuntelemaan häntä munkkien huomaamatta. Jokaisen luennon lopussa hän poistui kuten muutkin. Eräänä päivänä hän jäi halliin munkkien mentyä ja Hyakujo kysyi häneltä: "Kuka olet?"

Vanhus vastasi: "En ole ihmisolento, mutta olin ihminen silloin, kun Kashapa Buddha saarnasi tässä maailmassa. Olin zen-mestari ja elin näillä vuorilla. Siihen aikaan eräs oppilaani kysyi minulta, onko valaistunut ihminen syyn ja seurauksen lain alainen. Vastasin hänelle, että ei ole. Koska vastaukseni todisti takertumisestani ehdottomuuteen, minusta tuli kettu viidensadan jälleensyntymän ajaksi, ja kettu olen edelleen. Pelastaisitko minut tästä tilastani zen-ymmärryksesi avulla ja vapauttaisit minut ketun ruumiista? Sallitko jos kysyn sinulta: 'Onko valaistunut ihminen syyn ja seurauksen lain alainen?'"

Hyakujo sanoi: "Valaistunut ihminen on yhtä syyn ja seurauksen lain kanssa."

Kuultuaan Hyakujon sanat vanhus valaistui. "Olen vapaa", hän sanoi osoittaen kunnioitustaan syvään kumartaen. "En ole enää kettu, mutta minun pitää jättää ruumiini asuinpaikalleni tämän vuoren taakse. Voisitko ystävällisesti haudata minut kuin munkin?" Sitten hän katosi.

Seuraavana päivänä Hyakujo antoi päämunkin kautta määräyksen valmistautua viettämään munkin hautajaisia. "Kukaan ei ollut niin sairas sairasosastolla. Mitähän opettajalla on mielessään?", munkit ihmettelivät.

Päivällisen jälkeen Hyakujo johdatti munkit ulos vuoren ympäri. Hän tyrkkäsi sauvallaan vanhan ketun ruumiin esiin erästä luolasta ja polttohautasi sen.

Sinä iltana Hyakujo kertoi munkeille luonnollaan tämän tarinan syyn ja seurauksen laista.

Kun Obaku oli kuullut tarinan, hän kysyi Hyakujolta: "Ymmärrän kyllä, että kauan aikaa sitten erästä henkilöstä tuli kettu viideksisadaksi jälleensyntymäksi, koska hän antoi väärän zen-vastauksen. Mutta nyt haluaisin kysyä: Jos joltakin nykyiseltä zen-mestarilta kysytään monia kysymyksiä ja hän antaa niihin aina oikean vastauksen, niin mitä hänelle tapahtuu?"

Hyakujo sanoi: "Astu lähemmäksi, niin kerron sinulle."

Obaku astui Hyakujon eteen ja läimäytti tätä poskelle. Hän tiesi, että tällaisen vastauksen opettaja aikoi antaa hänelle.

Hyakujo taputti käsiään ja nauroi tälle tarkkanäköisyydelle ja sanoi: "Minä luulin, että persialaisella on punainen parta ja nyt minä tunnen yhden punapartaisen persialaisen."

Mumonin kommentti: "Valaistunut ihminen ei ole minkään alainen." Miten tämä vastaus voi tehdä munkista ketun? "Valaistunut ihminen on yhtä syyn ja seurauksen lain kanssa." Miten tämä vastaus voi vapauttaa ketun? Tämän voi ymmärtää täysin vasta yksisilmäisenä .

Väärennetty vai ei?

Samalla nopalla kahdet kasvot.

Aito vai väärä, - katkeraa erehdystä kummatkin.

3. GUTEIN SORMI

Guteilla oli tapana kohottaa sormeaan joka kerta, kun häneltä kysyttiin zenistä. Eräs palvelija, nuori poika, alkoi matkia häntä. Jos joku kysyi pojalta, mitä mestari oli saarnannut, poika heristi sormeaan.

Gutei kuuli pojan kepposista. Hän otti pojan kiinni ja katkaisi veitsellä hänen sormensa. Poisjuostessaan poika parahti itkemään. Silloin Gutei huusi häntä. Poika pysähtyi. Kun hän käänsi päänsä Guteita kohti, Gutei kohotti sormensa. Sillä hetkellä poika valaistui.

Kun Gutei teki lähtöä tästä maailmasta, hän keräsi munkkinsa ympärilleen ja sanoi: "Opin sormi-zenini opettajaltani Tenryulta enkä koko elämäni aikana ehtinyt ammentaa sitä tyhjiin." Sitten hän kuoli.

Mumonin kommentti: Gutein ja pojan saavuttamalla valaistuksella ei ole mitään tekemistä sormen kanssa. Jos joku takertuu sormeen, Tenryu pettymyksessään hävittää Gutein, pojan ja sormen - kaikki tyyni .

*Gutei halventaa Tenruyn oppia
vapauttamalla pojan veitsellä.
Verrattuna kiinalaiseen jumalaan,
joka työnsi vuoren syrjään yhdellä kädellä,
vanha Gutei on keho jäljittelijä.*

4. PARRATON MUUKALAINEN

Kun Wakuan näki parrakkaan Bodhidharman kuvan, hän tokaisi: "Miksi tuolla veikkosella ei ole partaa?"

Mumonin kommentti: Zenin opiskeluun on paneuduttava tosissaan. Kun ymmärrät, sinun on ymmärrettävä loppuun asti. Vain jos sinulla itselläsi on Bodhidharman kasvot, voit nähdä hänet. Vain vilaus riittää. Mutta jos väität nähneesi hänet, et nähnyt häntä lainkaan.

*Yksinkertaisille ihmisille
ei pidä puhua unistaan.
Miksi Bodhidharmalla ei ole partaa?
Mikä järjetön kysymys!*

5. KYOGEN KIIPEÄÄ PUUHUN

Kyogen sanoi: "Zen on kuin mies, joka riippuu jyrkänteen yllä puunoksasta hampaillaan. Hänen kätensä eivät yletä oksaan eivätkä jalat saa otetta oksanhaarasta. Ja puun alla joku kysyy häneltä: 'Miksi Bodhidharma tuli Intiasta Kiinaan?'"

Jos puussa riippuva mies ei vastaa, hän epäonnistuu. Jos hän vastaa, hän putoaa ja pauskautuu hengiltä. Mitä hänen pitäisi tehdä?"

Mumonin kommentti: Sellaisen jyrkänteen yllä kaunopuheisuus ei auta. Vaikka olisit opetellut ulkoa kaikki sutrat, et voi käyttää niitä. Kun pystyt antamaan oikean vastauksen, astut uudelle tielle, joka johtaa elämään, vaikka mennyt tiesi olisi johtanut kuolemaan. Mutta jos et kykene vastaamaan, elä niin kauan, että voit kysäistä asiaa Buddha Maitreyalta.

*Kyogen on tosi typerys
levittäessään tuota minuuden tappavaa myrkyä,
joka tukkii oppilaiden suut
ja saa kyöneleet virtaamaan heidän kuolleista silmistään.*

6. BUDDHA HYPISTELEEE KUKKAA

Oleskellessaan kerran Grdhrakutan vuorella Buddha hypisteli kukkaa sormissaan ja kohotti sen kuuntelijoidensa nähtäväksi. Kaikki olivat hiljaa. Vain Maha-Kashyapa hymyili tälle ilmoitukselle, vaikka yrittikin hillitä kasvojensa ilmeitä.

Buddha sanoi: "Toden opin ydin on minulla, Nirvanan sydän, ei-muodon tosi muoto, Dharman sanaton askel. Sitä ei ilmaista sanoin vaan se siirtyy oppien ulkopuolella. Tämän opin olen juuri siirtänyt Maha-Kashyapalle."

Mumonin kommentti: Kultakasvoinen Gautama luuli, että hän voi huiputtaa ketä tahansa. Hyväuskoisille kuulijoilleen hän myi koiranlihaa lampaanlihana. Itse hän ajatteli, että hän oli loistava. Mutta entäpä, jos kaikki kuulijat olisivat nauraneet yhteen ääneen? Miten hän olisi silloin siirtänyt opin? Jos hän väittää, että ymmärrys voidaan siirtää, hän on kuin kaupunkilainen, joka huijaa maalaismoukkaa. Jos hän väittää, että sitä ei voi siirtää, miksi hän hyväksyi Maha-Kashyapan hymyn?

*Kukan pyörähtäessä hänen naamionsa putosi.
Kenenkään kasvot taivaassa tai maassa
eivät vedä vertoja Maha-Kashyapan ryppyiselle naamalle.*

7. JOSHU PESEE KULHON

Munkki sanoi Joshulle: "Olen juuri saapunut luostariin. Opettaisitko minua?" Joshu kysyi: "Oletko syönyt jo riisipuurosi?" Munkki vastasi: "Olen." Joshu sanoi: "Pese sitten kulhosi." Sillä hetkellä munkki valaistui.

Mumonin kommentti: Joshu on mies, joka avatessaan suunsa paljastaa myös sydämensä. Epäilen, että tämä munkki ei todellisuudessa nähnyt Joshun sydämeen. Kunpa hän ei olisi luullut munaa kanaksi!

*Asia on liian selvä ja siksi vaikea nähdä.
Eräs idiootti etsi kerran tulta palava lyhty kädessään.
Jos hän olisi edes tiennyt, millainen tuli on,
hän olisi voinut keittää riisinsä paljon aikaisemmin.*

8. KEICHUN PYÖRÄ

Getsuan sanoi oppilailleen: "Keichu, joka oli Kiinan ensimmäinen pyöräntekijä, valmisti kaksi viisikymmentäpinnasta pyörää. Mitä tapahtuu pyörälle, jos siitä poistetaan pinnat yhdistävä napa? Ja jos Keichu olisi tehnyt niin, voisiko häntä edelleen kutsua mestarilliseksi pyöräntekijäksi?"

Mumonin kommentti: Jos joku kykenee vastaamaan tähän kysymykseen välittömästi, hänen silmänsä ovat kuin pyrstötähdet ja mielensä kuin salama.

*Kun navaton pyörä pyörähtää,
kukaan ei voi sitä pysäyttää - oli mestari tai ei.
Se pyörii taivaan yli ja maan ali, etelään, pohjoiseen,
itään ja länteen.*

9. ESIHISTORIALLINEN BUDDHA

Munkki kysyi Seijolta: "Olen kuullut, että Buddha, joka eli esihistoriallisella ajalla, istui mietiskelyssä kymmenen olemassaolon jaksoa. Silti hän ei ymmärtänyt ylintä totuutta eikä vapautunut. Miksi näin?"

Seijo vastasi: "Sehän on itsestäänselvää."

Munkki kysyi: "Vaikka Buddha mietiskeli, miksi hän ei saavuttanut buddhautta?"

Seijo sanoi: "Koska hän ei ollut Buddha."

Mumonin kommentti: Hyväksyn hänen oivalluksensa, mutta en hänen ymmärrystään. Kun tietämätön saavuttaa oivalluksen, hän on pyhimys. Kun pyhimys alkaa ymmärtää, hän on tietämätön.

*On parempi oivaltaa mielen kuin kehon luonne.
Kun oivaltaa mielen, ei tarvitse huolehtia kehosta.
Kun mieli ja keho sultautuvat yhdeksi, ihminen on vapaa,
eikä kaipaa kenenkään ylistystä.*

10. YKSINÄINEN JA KÖYHÄ SEIZEI

Seizei niminen munkki kysyi Sozanilta: "Seizei on yksinäinen ja köyhä, avustatko häntä?"

Sozan kysyi: "Seizei?"

Seizei vastasi: "Niin."

Sozan sanoi: "Sinulla on zen ja Kiinan parasta viiniä, jota olet juuri juonut kolme kupillista, ja silti väität, että ne eivät ole edes kostuttaneet huuliasi."

Mumonin kommentti: Seizei ampui yli. Miksi? Koska Sozanilla oli silmät päässä ja hän tiesi, kenestä oli kyse. Tästä huolimatta kysyn: Missä vaiheessa Seizei joi viiniä?

*Kiinan köyhin mies. Kiinan urhein mies.
Hän pystyy juuri ja juuri elättämään itsensä
ja haluaa silti kilpailla kaikkein varakkaimman kanssa.*

11. JOSHU TARKASTELEE MIETISKELEVÄÄ MUNKKIA

Joshu meni mietiskelyyn vetäytyneen munkin luo ja kysyi: "Onko mestari kotona, onko mestari kotona?"

Munkki heristi nyrkkiään.

Joshu vastasi: "Laivat eivät voi seilata siellä, missä vesi on liian matalaa", ja lähti pois.

Muutaman päivän päästä Joshu vieraili jälleen munkin luona ja kysyi saman kysymyksen.

Munkin vastaus oli sama.

Joshu kumarsi munkille ja sanoi: "Hyvin annettu, hyvin otettu, hyvin tapettu, hyvin pelastettu."

Mumonin kommentti: Kohotettu nyrkki oli sama kummallakin kerralla. Miksi Joshu hylkäsi ensimmäisen, mutta hyväksyi toisen? Missä vika?

Joka pystyy vastaamaan tähän, ymmärtää että Joshu voi käyttää kieltään vapaasti, koska se on luuton. Jospa Joshu onkin väärässä? Tai jos munkki sai hänet huomaamaan erehdyksensä.

Jos joku luulee, että toinen näkemys käy yli toisen, hänellä ei ole silmiä.

Silmät loistavat kuin pyrstötähdet

ja zenin toiminta on nopeaa kuin salama.

Miekka joka tappaa miehen, on miekka joka miehen pelastaa.

12. ZUIGAN KUTSUU MESTARIAAN

Joka päivä Zuigan kävi itsensä kanssa seuraavan keskustelun: "Mestari!" "Niin." "Selvitä pääsi!" "Kyllä, kyllä." "Älä anna muiden pettää itseäsi." "En, en."

Mumonin kommentti: Vanha Suigan myy ja ostaa itseään. Hän pitää nukketheateria. Yhden naamion takaa hän kutsuu mestaria ja toisen takaa vastaa mestarille. Yksi naamio sanoo: "Selvitä pääsi", ja toinen: "älä anna muiden pettää itseäsi." Jos takerrut hänen naamioihinsa, erehdyt pahasti. Jos jäljittelet Suigania, olet kuin kettu.

Jotkut zenin oppilaat eivät erota

todellista ihmistä naamion takaa,

koska he uskovat minuuden olemassaoloon.

Minuuus on elämän ja kuoleman siemen.

Vain tyhmät ihmiset kutsuvat sitä todeksi ihmiseksi.

13. TOKUSAN KANTAA KULHOAAN

Tokusan meni mietiskelyhallista ruokasaliin kantaen kulhoaan. Seppo oli keittiövuorossa. Tavatessaan Tokusanin hän sanoi: "Päivälliskello ei ole vielä soinut. Minne olet matkalla kulhosi kanssa?"

Tokusan palasi huoneeseensa.

Seppo kertoi tapauksen Gantolle. Ganto sanoi: "Tokusan parka ei ymmärrä lopullista touutta."

Tokusan kuuli hänen huomautuksensa ja pyysi Gantoa luokseen. "Kuulin, että et hyväksy zeniäni", hän sanoi. Kangerrellen Ganto myönsi tämän. Tokusan ei sanonut sanaakaan.

Seuraavana päivänä Tokusan piti munkeilleen täysin erilaisen luennon kuin aikaisemmin. Ganto nauroi, taputti käsiään ja sanoi: "Huomaan, että ukko ymärtää sittenkin lopullisen totuuden. Kukaan koko Kiinassa ei ole hänen veroisensa."

Mumonin kommentti: Sekä Ganto että Tokusan eivät pystyneet edes uneksimaan perimmäisestä touudesta. Pölkypäitä kummatkin!

*Joka ymmärtää ensimmäisen totuuden,
ymmärtää myös perimmäisen touuden.
Viimeinen ja ensimmäinen, eivätkö ne ole samoja?*

14. NANSEN LEIKKAA KISSAN KAHTIA

Nansen näki, kuinka itäisen ja läntisen hallin munkit riitelivät kissasta. Hän tarttui kissaan ja sanoi: "Jos joku sanoo oikean sanan, kissa pelastuu."

Kukaan ei vastannut. Nansen leikkasi kissan kahtia.

Sinä iltana Joshu palasi matkaltaan ja Nansen kertoi hänelle tapauksen. Joshu tempaisi sandaalit jaloistaan, asetti ne pänsä päälle ja käveli ulos.

Nansen sanoi: "Jos sinä olisit ollut paikalla, kissa olisi pelastunut."

Mumonin kommentti: Miksi Joshu laittoi sandaalit pänsä päälle? Jos vastaat tähän kysymykseen, ymmärrät täsmälleen, miksi Nansen antoi julistuksensa. Jos et - varo päätäsi!

*Jos Joshu olisi ollut paikalla,
hän olisi antanut julistuksen päinvastoin.
Kun Joshu kiskaisee miekkansa esiin,
Nansenkin rukoilee henkensä puolesta.*

15. TOZANIN KOLME ISKUA

Tozan meni Ummonin luo. Ummon kysyi, mistä hän tuli.

Tozan sanoi: "Saton kylästä."

Ummon kysyi: "Missä temppelissä vietit kesäsi?"

Tozan vastasi: "Hojin temppelissä, järven eteläpuolella."

"Milloin lähdit sieltä?" Ummon kysyi pohtien samalla, miten kauan Tozan jatkaisi tällaisten tavanomaisten vastausten antamista.

"Elokuun kahdeskymmenesviides", Tozan vastasi.

Ummon sanoi: "Ansaitisit kolme iskua kepeistäni, mutta tänään saat anteeksi."

Seuraavana päivänä Tozan kumarsi Ummonille ja sanoi: "Säästit minut eilen kolmelta iskulta. En tiedä, miksi ajattelit minun olevan väärässä."

Moittien Tozanin hengettömiä vastauksia Ummon sanoi: "Et kelpaa mihinkään. Sinä sen kun vaellat luostarista toiseen."

Ennen kuin Ummonin lause oli lopussa, Tozan valaistui.

Mumonin kommentti: Ummon syötti Tozanille hyvää zen-ruokaa. Jos Tozan pystyy sulattamaan sen, Ummon voi lisätä jälleen yhden jäsenen perheeseensä.

Illalla Tozan uiskenteli vielä hyvän ja pahan meressä, mutta aamun sarastaessa Ummon murskasi hänen ongelmansa kuoren. Ei hän loppujen lopuksi ollutkaan niin nokkela.

Minä haluan nyt kysyä: Ansaitisiko Tozan kolme iskua? Jos vastaat myötävästi, te kaikki ansaitsette ne. Jos vastaat kieltävästi, Ummon valehtelee. Jos vastaat selvästi tähän kysymykseen, voit istahtaa Tozanin seuraksi samaan ruokapöytään.

*Leijona opettaa poikasiaan kovakouraisesti:
kun poikanen hyppää pois, hän tyrkkää sen takaisin.
Nähdessään Tozanin Ummon ampui ensimmäisen nuolensa kevyesti,
mutta toinen nuoli iskeytyi syvään.*

16. KELLOT JA KAAVUT

Ummon kysyi: "Maailma on niin avara. Miksi te vastaatte kellon kutsuun, miksi pukeudutte juhlaakaappuihin?"

Mumonin kommentti: Zenin opiskelussa ei pidä seurata ääntä, väriä tai muotoa. Huolimatta siitä, että jotkut ovat saavuttaneet oivalluksen kuullessaan äänen tai nähdessään värin tai muodon, minusta se on kuitenkin rahvaanomaista. Ei se ole todellista zenia. Todellinen zenin oppilas hallitsee äänen, värin ja muodon ja toteuttaa totuutta jokapäiväisessä elämässään.

Ääni tulee korvaan, korva menee ääneen. Kun pyyhit pois äänen ja järjen, mitä ymmärrät? Ymmärrystä ei voi saavuttaa koskaan kuuntelemalla vain korvilla. Ymmärtääkseen perusteellisesti ääni on nähtävä.

*Jos ymmärrät, kuulut perheeseen.
Jos et ymmärrä, olet muukalainen.
Jos et ymmärrä, kuulut perheeseen.
Jos ymmärrät, olet muukalainen.*

17. KEISARIN OPETTAJAN KOLME KUTSUA

Chu, jota myös Kokushiksi, keisarin opettajaksi kutsuttiin, kutsui palvelijaansa: "Oshin!"
Oshin vastasi: "Niin."

Chu halusi testata oppilastaan ja toisti: "Oshin!"

Oshin vastasi: "Niin."

Jälleen Chu kutsui: "Oshin!"

Ja Oshin vastasi: "Niin."

Chu sanoi: "Minun pitäisi pyytää sinulta anteeksi kaikkea tätä kutsumista, mutta oikeastaan sinun pitäisi pyytää anteeksi minulta."

Mumonin kommentti: Kutsuessaan Oshinia kolme kertaa Chu vinoili. Mutta vastatessaan kolme kertaa Oshinin sanat olivat nerokkaita. Chu oli tulossa vanhuudenheikoksi ja yksinäiseksi. Hänen opetustapansa oli kuin pitäisi kiinni lehmän päästä syöttäessään sille apilaa.

Oshinkaan ei välittänyt näyttää zenia. Vatsa täynnä hänellä ei ollut mitään halua herkutella. Kun valtio on vauras, ihmiset ovat laiskoja. Kun koti on vauras, lapsia hemmotellaan.

Minä kysyn: Kumman pitäisi pyytää anteeksi?

*Jos vankilan jalkapuut ovat rautaiset,
eikä niissä ole tilaa päälle,
vanki on kaksinverroin hankalassa asemassa.
Jos zenille ei ole tilaa tässä sukupolvessa,
se on vakava huolenaihe.
Jos yrität pitää pystyssä luhistuvan talon porttia ja ovea,
joudut itse vaikeuksiin.*

18. TOZANIN KOLME KILOA

Tozan punnitsi pellavaa, kun munkki kysyi häneltä: "Mikä on Buddha?"

Tozan sanoi: "Kolme kiloa pellavaa."

Mumonin kommentti: Vanhan Tozanin zen on kuin simpukka: heti kun sen kuori aukeaa, koko sisus tulee näkyviin. Minä kysyn kuitenkin: Näetkö sinä todellisen Tozanin?

*Kai se on tarpeeksi lähellä,
jos kolme kiloa pellavaa on nenäsi edessä.
Ja mielesi on vielä lähempänä.
Joka puhuu väitteistä ja kielloista,
hän asuu oikeassa ja väärässä maailmassa.*

19. TIE ON JOKAPÄIVÄINEN ELÄMÄ

Joshu kysyi Nansenilta: "Mikä on tie?"

Nansen sanoi: "Jokapäiväinen elämä on tie."

Joshu kysyi: "Voiko sitä opiskella?"

Nansen sanoi: "Jos yrität opiskella sitä, olet jo astunut harhaan."

Joshu kysyi: "Jos en opiskele, miten voin tietää, että se on tie?"

Nansen sanoi: "Tie ei kuulu havaittavaan tai ei-havaittavaan maailmaan. Tieto on harhaa ja ei-tieto on mieletön. Jos haluat astua todelliselle tielle, joka on kaiken epäilyn tuolla puolen, tee itsestäsi vapaa kuin taivas. Älä nimitä sitä hyväksi tai ei-hyväksi."

Näistä sanoista Joshu valaistui.

Mumonin kommentti: Kun Joshu kysyi kysymyksensä, Nansen sulatti hänen jäätyneet epäilynsä hetkessä. Luulenpa silti, että Joshu ei päässyt samalle tasolle Nansenin kanssa. Hänen piti opiskella vielä kolmekymmentä vuotta.

*Kevään sadat kukat, syksyn täysikuu.
Kesän virkistävä tuuli, talven lumi.
Heitä tarpeettomat asiat mielestäsi ja nauti jokaisesta vuodenajasta.*

20. VALAISTUNUT MIES

Shogen kysyi: "Miksi valaistunut mies ei seiso jaloillaan ja selitä tarkoitustaan"? Hän sanoi myös: "Ei ole välttämätöntä puhua kielellä."

Mumonin kommentti: Shogen puhui kyllä selvästi, mutta kuinka moni ymmärtää häntä? Jos joku ymmärtää, astukoon minun paikalleni ja kokeilkoon pitkää keppiäni. Jos haluat koetella oikeaa kultaa, sinun on katsottava sitä tulen läpi.

*Jos valaistuneen miehen jalat liikahtaisivat,
valtameri tulvisi yli.*

*Jos hän kumartaisi päätään,
hän näkisi alapuolellaan taivaat.*

*Sellaiselle keholle ei ole lepopaikkaa ...
Jatkakoon joku muu tätä runoa.*

21. KUIVATTU PASKATIKKU

Munkki kysyi Ummonilta: "Mikä on Buddha?" Ummon vastasi: "Kuivattu paskatikku."

Mumonin kommentti: Minusta näyttää siltä, että Ummon on niin köyhä, että ei pysty erottamaan yhden ruuan makua toisesta. Tai sitten hän on liian kiireinen kirjoittaakseen luettavia merkkejä. No - hän yritti pitää yllä koulua kuivatulla paskatikullaan. Ja hänen oppinsakin oli yhtä hyödytön.

*Salama välähtää, kipinät sinkoilevat.
Silmänräpäyksessä olet kadottanut näkösi.*

22. KASHAPAN SAARNAMERKKI

Ananda kysyi Kashapalta: "Sait Buddhalta seuraajan kullasta punotun viitan. Mitä muuta hän antoi sinulle?"

Kashapa sanoi: "Ananda."

Ananda vastasi: "Niin veli."

Kashapa sanoi: "Voit ottaa nyt alas minun saarnamerkkini ja asettaa omasi tilalle."

Mumonin kommentti: Joka ymmärtää tämän, näkee vanhan veljeskunnan vielä koolla. Jos hän ei ymmärrä, hän ei valaistu, vaikka hän olisi aloittanut totuuden etsimisen jo ennen Buddhan syntymää.

*Kysymyksen kärki on tylppä,
mutta vastaus on perinpohjainen.
Kuinka moni, joka kuulee sen, avaa silmänsä?
Vanhempi veli kysyy ja nuorempi vastaa.
Tässä keväässä on jotain poikkeuksellista.*

23. ÄLÄ AJATTELE HYVÄÄ, ÄLÄ PAHAA

Koettuaan vapautuksen kuudes patriarkka sai viidenneltä patriarkalta kulhon ja viitan, jotka Buddha oli jättänyt seuraajilleen. Ne olivat siirtyneet sukupolvesta toiseen.

E-myo niminen munkki vainosi kateudesta patriarkkaa anastaakseen hänen aarteensa. Kuudes patriarkka laittoi kulhon ja viitan kiven päälle tien varteen ja sanoi E-myolle: "Nämä esineet ovat vain uskon symboleita. Mitä hyötyä on taistella niistä? Ota ne nyt jos haluat."

Kun E-myo yritti ottaa kulhon ja viitan, ne eivät hievahtaneetkaan: ne olivat painavia kuin vuori.

Häpeästä vavisten hän sanoi: "Tulin tänne opin, en aineellisten aarteiden tähden. Opeta minua, ole hyvä!"

Kuudes patriarkka sanoi: "Kun et ajattele hyvää etkä pahaa, mikä on silloin todellinen itsesi?"

Kuultuaan nämä sanat E-myo valaistui. Hän hikosi kauttaaltaan. Itkien ja kumartaen hän sanoi: "Olet antanut minulle salaiset sanat ja niiden tarkoituksen. Onko opissa vielä jokin syvempi osa?"

Kuudes patriarkka vastasi: "Ei minun kertomassani ole mitään salaista. Kun oivallat oman todellisen itsesi, salaisuus on sinun."

E-myo sanoi: "Opiskelin viidennen patriarkan alaisena monta vuotta, mutta oivalsin todellisen itseni vasta nyt. Vasta sinun opetuksesi johdatti minut lähteelle. Vettä juodessaan vain itse voi tietää, onko se kylmää vai kuumaa. Saanko kutsua sinua opettajakseni?"

Kuudes patriarkka vastasi: "Opiskelimme kummatkin viidennen patriarkan kanssa. Kutsu häntä opettajaksesi, mutta talleta huolellisesti se, mitä olet juuri saavuttanut."

Mumonin kommentti: Kuudes patriarkka oli hätätilanteessakin hyväntahtoinen. Se oli kuin hän olisi poistanut hedelmästä kuoren ja siemenet ja avaten oppilaan suun, antanut hänen syödä.

Sitä ei voi kuvata, ei kuvitella.

Ei ihailta, ei aistia.

Se on todellinen itsesi eikä sillä ole paikkaa mihin piiloutua.

Vaikka maailma tuhoutuisi, se ei tuhoudu.

24. ILMAN SANOJA, ILMAN HILJAISUUTTA

Munkki kysyi Fuketsulta: "Miten voit ilmaista totuuden puhumatta, ilman hiljaisuutta?"

Fuketsu sanoi: "Muistan aina Etelä-Kiinan kevään. Linnut laulavat lukemattomien erilaisten, tuoksuvien kukkien joukossa."

Mumonin kommentti: Fuketsun zen oli yleensä kuin salama. Aina kun hän sai tilaisuuden, hän väläytti sitä. Tällä kertaa hän epäonnistui ja lainasi vain vanhaa kiinalaista runoa. Mutta mitäpä me Fuketsun zenistä. Jos haluat ilmaista totuuden, heitä pois sanat, heitä pois hiljaisuus ja kerro minulle omasta zenistäsi!

*Paljastamatta omaa terävyyttään
hän tarjoili muiden sanoja, ei omiaan.
Jos hän olisi jatkanut tarinointiaan,
kuuntelijatkin olisivat nolostuneet.*

25. SAARNA KOLMANNELTA ISTUIMELTA

Unessa Kyozan astui Maitreyan Puhtaaseen Maahan. Hän tunnisti itsensä istumassa kolmannella istuimella Maitreyan majassa. Joku ilmoitti: "Tänään pitää saarnan hän, joka istuu kolmannella istuimella."

Kyozan nousi, iski nuijalla pöytään ja sanoi: "Mahayanan opetusten totuus on tuonpuoleinen, se on sanojen ja ajatusten yläpuolella. Ymmärrättekö?"

Mumonin kommentti: Kysyn teiltä munkit, pitikö hän saarnan vai ei?

Hän on hukassa, vaikka hän avaisi suunsa.

Hän on hukassa, vaikka hän olisi vaiti.

Ja jos hän ei avaa sitä ja jos häm ei sulje sitä, hän on 108 000 kilometrin päässä totuudesta.

Päivänvalossa mutta unessa hän puhuu unestaan.

Hirviönä hirviöiden joukossa hän aikoo pettää koko sakin.

26. KAKSI MUNKKIA KÄÄRII VERHON YLÖS

Seiryon luostrista kotoisin oleva Hogen oli juuri alkamassa päivällistä edeltävää luentoa, kun hän huomasi, että mietiskelyn ajaksi alas laskettua bambuverhoa ei oltu rullattu ylös. Hän osoitti sitä. Kaksi munkkia nousi kuulijoiden joukosta ja meni käärimään sen ylös.

Tarkasteltuaan heidän liikkeitään Hogen sanoi: "Ensimmäisen munkin tila on hyvä, toisen ei."

Mumonin kommentti: Kysyn teiltä, kumpi munkeista voitti, kumpi hävisi? Jos joku teistä on yksisilmäinen, hän huomaa heti opettajan virheen. En kuitenkaan puhu voitosta ja tappiosta.

Käärittäessä ylös verhoa avautuu esiin avara taivas.

Se ei ole sopusoinnussa zenin kanssa.

Parasta on unohtaa koko taivas ja häipyä, jos tuuli käy.

27. SE EI OLE MIELI, EI BUDDHA, EI MIKÄÄN ASIA

Munkki kysyi Nansenilta: "Onko olemassa oppi, jota kukaan mestari ei ole opettanut?"

Nansen sanoi: "Kyllä on."

Munkki kysyi: "Mikä se on?"

Nansen vastasi: "Se ei ole mieli, ei Buddha, ei mikään asia."

Mumonin kommentti: Vanha Nansen antoi pois aarresanansa. Hän oli varmaan kovin järkyttynyt.

*Nansen oli liian hyväntahtoinen
ja menetti aarteensa.
Todellisuudessa sanat ovat voimattomia.
Vaikka vuori muuttuisi mereksi,
sanat eivät voi avata kenekään mieltä.*

28. RYUTAN PUHALTAA KYNTTILÄN SAMMUKSIIN

Tokusan opiskeli zenia Ryutanin oppilaana. Eräänä päivänä hän meni Ryutanin luo ja esitti monia kysymyksiä. Opettaja sanoi: "Yöstä on tulossa kylmä, etkö jo vetäydy yöpuulle?"

Tokusan kumarsi, avasi liukuoven ja huomautti: "Ulkona näyttää olevan pilkkopimeää."

Ryutan ojensi Tokusanelle palavan kynttilän. Juuri kun Tokusan sai sen käteensä, Ryutan puhalsi sen sammuksiin. Sillä hetkellä Tokusanin mieli avautui.

Ryutan kysyi: "Mitä olet saavuttanut?"

Tokusan sanoi: "Tästä lähtien en epäile opettajan sanoja."

Seuraavana päivänä Ryutan kertoi munkeille luennollaan: "Näen joukossanne munkin, jonka hampaat ovat kuin miekkapuu ja suu kuin verimalja. Jos häntä huitaisee painavalla kepillä, hän ei edes käännä päätään. Jonain päivänä hän kiipeää korkeimmalle huipulle ja vie oppini sinne."

Samana päivänä Tokusan poltti luentosalin edessä tuhkaksi kaikki kirjoittamansa suutrien kommentit. Hän sanoi: "Vaikka opetukset olisivat kuinka vaikeatajuisia tahansa, tähän valaistumiseen verrattuna ne ovat kuin taivaalla tuulessa lentävä hius. Vaikka maailman monimutkainen tieto olisi kuinka syvällistä tahansa, tähän valaistumiseen verrattuna se on kuin pisara meressä." Sitten hän lähti luostarista.

Mumonin kommentti: Oleskellessaan pohjoisessa Tokusan ei ollut vakuuttunut zenistä, vaikka hän oli kuullut siitä. Hän ajatteli: "Etelän munkit puhuvat, että he voivat opettaa Dharmaa turvautumatta suutriin. He ovat väärässä. Minun on opetettava heitä." Niin hän matkusti etelään. Sattumalta hän pysähtyi Ryutanin luostarin lähelle nauttiakseen virvokkeita. Paikalla ollut vanha nainen kysyi häneltä: "Taakkasi näyttää raskaalta, mitä kannat?"

Tokusan vastasi: Tämä on Timanttisuutran kommentti, jonka olen kirjoittanut monen vuoden työn jälkeen."

Vanha nainen sanoi: "Luin suutrasta: 'Menneeseen mieleen ei voi takertua eikä nykyiseen.' Haluat kai teetä ja virvokkeita. Kumpaa mieltä aiot käyttää nauttiessasi niitä?"

Tokusan mykistyi täysin. Lopulta hän kysyi naiselta: "Tunnetko ketään hyvää opettajaa näillämain?"

Vanha nainen neuvoi hänet Ryutanin luo, jonka luostari sijaitsi viiden kilometrin päässä. Niin hän meni nöyränä Ryutanin luo, aivan eri mielentilassa kuin matkansa alussa. Ryutan puolestaan oli niin hyväntahtoinen, että hän unohti oman arvokkuutensa. Se oli kuin olisi kaatanut kuraista vettä juopuneen päälle selvittääkseen hänen päänsä. Loppujen lopuksi se oli täysin tarpeeton komedia.

*On parempi nähdä kerran kuin kuulla sata kertaa.
Mutta kun näet opettajan
sata kuulemista on parempi kuin vilkaisu häneen.
Nokka pystyssä hän käveli - sokea mies.*

29. EI TUULI, EI LIPPU

Kaksi munkkia riiteli lipusta. Ensimmäinen sanoi: "Lippu liikkuu."

Toinen sanoi: "Tuuli liikkuu."

Kuudes patriarkka sattui paikalle. Hän sanoi: "Ei tuuli, eikä lippu, mieli liikkuu."

Mumonin kommentti: Kuudes patriarkka sanoi: "Tuuli ei liiku, lippu ei liiku; mieli liikkuu." Mitä hän tarkoitti? Jos ymmärrät tämän perusteellisesti, näet kuinka munkit yrittävät ostaa rautaa mutta saavatkin kultaa. Kuudes patriarkka ei kestänyt katsella näitä kahta pölkkypäätä, vaan teki sellaisen kaupan.

Tuuli, lippu, mieli liikkuu.

Sama ymmärrys.

Kun joku aukaisee suunsa, kaikki ovat väärässä.

30. TÄMÄ MIELI ON BUDDHA

Daibai kysyi Basolta: "Mikä on Buddha?" Baso sanoi: "Tämä mieli on Buddha."

Mumonin kommentti: Joka ymmärtää tämän täysin, pukeutuu Buddhan vaatteisiin, syö Buddhan ruokaa, puhuu Buddhan sanoilla, käyttäytyy kuin Buddha. Hän on Buddha.

Monet oppilaat ovat tämän kaskun vuoksi sairastuneet liikaan muodollisuuteen. Joka todella ymmärtää, pesee suutaan kolme päivää lausuttuaan sanan Buddha. Hän tukkii korvansa ja pakenee kuultuaan sanat: "Tämä mieli on Buddha."

Ei tarvitse etsiä ympärinsä

kun taivas on sininen ja aurinko paistaa kirkkaasti.

Jos kysyt mikä on Buddha,

se on kuin piilottaisit saaliin taskuusi ja väittäisit olevasi syytön.

31. JOSHU TUTKII

Vaeltava munkki kysyi vanhalta naiselta tietä Taizaniin. Se oli suosittu temppeli, koska ajateltiin sen lahjoittavan viisautta vierailijoilleen. Vanha nainen sanoi: "Jatka suoraan eteenpäin." Kun munkki oli ottanut muutaman askeleen, nainen sanoi itsekseen: "Jälleen yksi tyhmä kirkossakävijä."

Joku kertoi tapauksen Joshulle, joka sanoi: "Odottakaapa, minä tutkin." Seuraavana päivänä hän meni ja kysyi vanhalta naiselta saman kysymyksen ja sai saman vastauksen.

Joshu sanoi: "Olen tutkinut tuon vanhan naisen."

Mumonin kommentti: Vanha nainen ymmärsi kyllä, miten sotaa suunnitellaan, mutta hän ei tiennyt, miten vakoojat voivat hiipiä hänen telttansa taakse. Joshu näytteli vakoojaa ja kosti naiselle. Hän ei ollut kuitenkaan pätevä kenraali. Vikansa kummallakin. Nyt kysyn teiltä: mikä oli Joshun tarkoitus, kun hän tutki vanhaa naista?

Kun kysymys on yksinkertainen,

vastaus on yksinkertainen.

Kun kysymys on hiekkaa täydessä riisikulhossa,

vastaus on puikko pehmeässä mudassa.

32. FILOSOFI KYSYY BUDDHALTA

Filosofi kysyi Buddhalta: "Ilman sanoja, ilman sanatonta, kertokaa minulle totuus."

Buddha oli hiljaa.

Filosofi kumarsi kiittäen Buddhaa ja sanoi: "Rakastavan hyväntahtoisuutenne ansiosta harhani on poispyyhitty ja olen astunut oikealle tielle."

Filosofin mentyä Ananda kysyi Buddhalta, mitä mies oli saavuttanut.

Buddha vastasi: "Hyvä hevonen juoksee, vaikka näkisi vain ruoskan varjon."

Mumonin kommentti: Ananda oli Buddhan oppilas. Siitä huolimatta hänen käsityksensä ei ollut sen parempi kuin ulkopuolistenkaan. Kysyn teiltä munkit: kuinka paljon oppilaat eroavat ulkopuolisista?

Ei tarvitse seurata jalanjalkia

astuessaan terävän miekan terälle

tai juostessaan sileäksi jäätyneellä jäällä.

Kiipeä yli kallionseinämien - kädet vapaina.

33. TÄMÄ MIELI EI OLE BUDDHA

Munkki kysyi Basolta: "Mikä on Buddha?" Baso sanoi: "Tämä mieli ei ole Buddha."

Mumonin kommentti: Joka tämän ymmärtää, on saanut päästötodistuksen zenistä.

Jos tapaat tiellä miekkailumestarin,

anna hänelle miekkasi.

Jos tapaat runoilijan, tarjoa hänelle runosi.

Tavatessasi muita sano vain osa siitä, mitä aiot.

Älä koskaan anna kaikkea heti.

34. OPPINEISUUS EI OLE TIE

Nansen sanoi: "Mieli ei ole Buddha. Järjen tieto ei ole tie."

Mumonin kommentti: Nansen oli tulossa vanhaksi ja unohti hävetä. Puhuessaan hänen hengityksensä haisi pahalle ja hän paljasti skandaalin omassa talossaan. Vain harva kuitenkin osaa arvostaa hänen hyväntahtoisuuttaan.

*Taivaan seljetessä aurinko ilmestyy näkyviin.
Maan ollessa rutikuiva alkaa sade.
Hän avasi sydämensä kokonaan ja puhui,
mutta hyödyttömiä oli puhua sioille ja kaloille.*

35. KAKSI MIELTÄ

Goso huomautti: "Kiinalaisella työllä Seijjolla oli kaksi mieltä: toinen poti koti-ikävä, toinen ikävöi kaupunkiin. Naimisissa oleva nainen, jolla oli kaksi lasta. Kumpi mieli oli todellinen?"

Mumonin kommentti: Joka ymmärtää tämän, oivaltaa, että on mahdollista astua ulos yhdestä kuoresta astuakseen sisään toiseen. Se on kuin pysähtyisi katoavaan vuokrataloon. Joka ei ymmärrä, kun hänen aikansa koittaa ja hän hajoaa elementteihinsä, hän on kuin kiehuvaan veteen pudotettu krapu, joka taistelee elämästään kynsin ja hampain. Sellaisessa kiipelissä hän saattaa sanoa: "Mumon ei kertonut minulle, minne nyt mennä", mutta se on jo liian myöhäistä.

*Pilvien yllä sama kuu, alla vuoret ja joet, - erilaiset.
Onnellisia kaikki ykseydessään ja moninaisuudessaan.
Näitä yksi, näitä kaksi.*

36. ZEN-MESTARIN KOHTAAMINEN TIELLÄ

Goso sanoi: "Kun kohtaat zen-mestarin tiellä, et voi puhua hänelle, et kohdata häntä hiljaisenaakaan. Mitä teet?"

Mumonin kommentti: Jos pystyt vastaamaan hänelle perusteellisesti sellaisessa tilanteessa, ymmärryksesi tulee olemaan erinomainen. Mutta jos et pysty, katso ympärillesi näkemättä mitään.

*Jos tapaat tiellä zen-mestarin, älä sano mitään, älä ole hiljaa.
Tyrmää hänet yläkoukulla ja sinua kutsutaan mieheksi,
joka ymmärtää zenin.*

37. PUHVELI ASTUU AITAUKSEN LÄPI

Goso sanoi: "Kun puhveli astuu ulos aitauksesta kuilun reunalle, sen sarvet ja pää ja sorkat pääsevät kaikki läpi, mutta miksi ei häntä? "

Mumonin kommentti: Jos joku kykenee aukaisemaan silmänsä tässä kohtaa ja sanomaan sanan zenistä, hän on pätevä maksamaan takaisin neljä palkkiota ja pelastamaan kaikki vallassaan olevat elävät olennot. Mutta jos hän ei pysty lausumaan sellaista sanaa todellisesta zenistä, kääntäkön selkänsä hänälleen.

Jos puhveli juoksee, se putoaa ojaan.

Jos se palaa, se joutuu teuraaksi.

Tuo lyhyt häntä on tosi kummajainen.

38. TAMMI PUUTARHASSA

Munkki kysyi Joshulta, miksi Bodhidharma tuli Kiinaan. Joshu sanoi: "Tammi puutarhassa."

Mumonin kommentti: Ei ollut mitään Shakyamuni Buddhaa ennen häntä, eikä tule olemaan Buddhaa hänen jälkeensä, joka ymmärtää perusteellisesti Joshun vastauksen.

Sanat eivät voi kuvata kaikkea.

Sydämen viestiä ne eivät voi välittää.

Joka ymmärtää sanat kirjaimellisesti, hän on hukassa.

Jos hän yrittää selittää sanoin, hän ei valaistu tässä elämässä.

39. UMMONIN HARHA-ASKEL

Zen-oppilas sanoi Ummonille: "Buddhan säteily valaisee koko maailmankaikkeuden."

Ummon keskeytti hänen ajatuksensa sanoen: "Siteeraat jonkun muun runoa, eikö niin?"

"Kyllä", oppilas vastasi .

"Astuit harhaan", Ummon sanoi.

Myöhemmin toinen opettaja Shishin kysyi oppilailtaan: "Missä kohden tuo oppilas astui harhaan?"

Mumonin kommentti: Jos joku ymmärtää Ummonin erityistaidon, hän näkee missä kohdoin oppilas astui harhaan ja hänestä tulee ihmisten ja deevojen opettaja. Jos hän ei ymmärrä tätä, hän ei ymmärrä edes itseään.

Jos kala on liian ahne nähdessään koukun,

se joutuu kiinni.

Avatessaan suunsa se on jo heittänyt henkensä.

40. VESIMALJAN KAATO

Hyakujo halusi lähettää munkin avaamaan uutta luostaria. Hän sanoi oppilailleen, että tehtävään nimitetään munkki, joka osaa taitavimmin vastata kysymykseen. Hän asetti vesimaljan lattialle ja kysyi: "Kuka voi sanoa, mikä tämä on lausumatta sen nimeä?"

Päämunkki sanoi: "Kukaan ei voi kutsua sitä puukengäksi."

Isan, munkki joka vastasi ruuanlaitosta, töytäisi jalallaan maljan nurin ja käveli ulos.

Hymyillen Hyakujo sanoi: "Päämunkki hävisi." Niin Isanista tuli uuden luostarin johtaja.

Mumonin kommentti: Isan oli aika rohkea, mutta hänkään ei onnistunu välttämään Hyakujon juonta. Hänhän luopui kevyestä hommastaan ja otti tilalle raskaan. Hän otti päästään mukavan hattunsa ja asetti itsensä rautaisiin jalkapuihin.

Luopumalla keittiövälineistään hän löi lörpöttelijän.

Vaikka opettaja asetti esteen hänen tielleen,

hän potki kumoon kaiken - Buddhankin.

41. BODHIDHARMA RAUHOITTA MIELEN

Bodhidharma istuu kasvot seinää kohden. Hänen seuraajansa seisoo lumessa, ojentaa irtihakatun kätensä Bodhidharmalle ja huutaa: "Minun mieleni ei ole tyyni, rauhoita se!"

Bodhidharma sanoo: "Tuo mielesi tänne, niin rauhoitan sen." Seuraaja sanoo: "En löydä sitä mistään."

Bodhidharma sanoo: "Mielesi on rauhoitettu."

Mumonin kommentti: Tuo huonohampainen vanha hindu, Bodhidharma, seilasi tuhansia kilometrejä merta päästäkseen Intiasta Kiinaan ikään kuiin hänellä olisi ollut jotain ihmeellistä tuotavaa. Hän on kuin yrittäisi nostattaa aaltoja ilman tuulta. Oleskeltuaan vuosia Kiinassa hänellä oli vain yksi oppilas. Hänestäkin tuli epämuodostunut menetettyään kätensä. Niin - siitä lähtien hänellä onkin ollut vain aivottomia oppilaita.

Miksi Bodhidharma tuli Kiinasta?

Vuosia munkit ovat pohtineet sitä.

*Kaikki harmit, mitkä ovat seuranneet,
ovat lähtöisin tuosta opettajasta ja tuosta oppilaasta.*

42. TYTTÖ HERÄÄ MIETISKELYSTÄ

Buddha Shakyamunin aikoina Manjusri meni Buddhien kokoukseen. Kun hän saapui paikalle, tapaaminen oli jo ohi ja Buddhat olivat palanneet kukin omaan Buddha-maahansa. Vain yksi tyttö istui liikkumatta paikallaan syvään mietiskelyyn vaipuneena.

Manjusri kysyi Buddha Shakyamunilta, miten tytön oli mahdollista saavuttaa tuollainen tila, johon edes hän ei kyennyt. "Herätä hänet samadhista ja kysy itse", Buddha sanoi.

Manjusri kiersi tytön kolme kertaa ja napsautti sormiaan. Tyttö istui edelleen mietiskelyyn vaipuneena. Yliluonnollisilla voimillaan Manjusri vei tytön ylimpään taivaaseen ja yritti kutsua häntä, mutta turhaan.

Buddha Shakyamuni sanoi: "Satatuhatta Manjusriakaan ei pystyisi häiritsemään häntä, mutta tämän paikan alapuolella tuhannenkahdensadan miljoonan maanpiirin päässä asuu Bodhisattva Mo-myo, harhan siemen. Jos hän tulee tänne, tyttö herää.

Heti kun Buddha oli lopettanut puheensa, tämä Bodhisattva syöksyi esiin maasta ja kumarten osoitti kunnioitustaan Buddhalle. Buddha käski häntä herättämään tytön. Bodhisattva meni tytön eteen ja napsautti sormiaan. Tyttö heräsi heti syvästä mietiskelystään.

Mumonin kommentti: Vanha Shakyamuni esittää huonoa teatteria. Kysyn teiltä munkit: Jos Manjusri, joka sentään oli seitsemän Buddhan opettaja, ei onnistunut herättämään tyttöä mietiskelystä, miten siinä onnistui Bodhisattva, joka oli vain aloittelija?

Jos ymmärrätte tämän, vaivutte itse syvään meditaatioon, vaikka elättekin edelleen harhamaailmassa.

Toinen ei pystynyt herättämään häntä

- toinen pystyi.

Kehnoja näyttelijöitä kummatkin.

Toisella päässään jumalan naamio, toisella paholaisen.

Jos he olisivat epäonnistuneet kummatkin,

draama olisi vain vaihtunut komediaksi.

43. SHUZANIN LYHYT KEPPI

Shuzan kohotti lyhyen keppinsä ilmaan ja sanoi: "Jos kutsutte tätä lyhyeksi keppiksi, se ei ole totta. Jos ette kutsu tätä lyhyeksi keppiksi, olette väärässä. Miksi kutsutte tätä?"

Mumonin kommentti: Jos kutsutte sitä lyhyeksi keppiksi, se ei ole totta. Jos ette kutsu sitä lyhyeksi keppiksi, olette väärässä. Sitä ei voi ilmaista sanoin, eikä sitä voi ilmaista ilman sanoja. Sanokaa heti, mikä se on!

Huitaisten kepillä ilmaan

hän antoi elämän ja kuoleman käskyn.

Myöntö ja kiello yhteenkiedottu.

Eivät Buddhat ja patriarkatkaan

kykene väistämään tätä iskua.

44. BASON KEPPI

Baso sanoi oppilailleen: "Jos sinulla on keppi, annan sen sinulle. Jos sinulla ei ole keppiä, otan sen sinulta pois."

Mumonin kommentti: Jos puron yli ei johda siltaa, keppi on apunani. Kun palaan kotiin kuuttomana yönä, keppi on kumppanini. Mutta jos kutsut tätä kepiksi, syöksyt suin päin helvettiin kuin nuoli.

*Maailman syvänteet ja matalikot
mittaan tällä kepillä kädessäni.
Se kannattaa taivaat ja lujittaa maan.
Todellinen oppi leviää kaikkialle, minne se käy.*

45. KUKA HÄN ON?

Hoen sano: "Menneet ja tulevat Buddhat ovat hänen palvelijoitaan. Kuka hän on?"
Mumonin kommentti: Jos ymmärrät selvästi, kuka hän on, se on kuin kohtaisit isäsi vilkkaalla kadulla. Silloin ei ole tarpeen kysyä keneltäkään, oletko tunnistanut oikein.

*Älä käytä taistelussa toisen jousta ja nuolta.
Älä ratsasta toisen hevosella
Älä puhu toisten virheistä.
Älä puutu toisten työhön.*

46. JATKA PYLVÄÄN PÄÄSTÄ

Sekiso sano: "Miten voit jatkaa kiipeämistä ylöspäin kolmekymmentä metriä korkean pylvään pästä?" Toinen zen-opettaja sano: "Joka istuu kolmekymmenmetrisen pylvään pässä on saavuttanut tietyn korkeuden, mutta ei silti kykene käsittelemään zeniä vapaasti. Hänen pitäisi jatkaa kiipeämistä ja ilmestyä sitten esiin kaikissa maailman kymmenessä kolkassa."

Mumonin kommentti: Pylvään pässä voi liikkua vapaasti ympärinsä tai jatkaa matkaansa ylöspäin. Kunnioittakaa häntä, joka tekee jomman kumman. Kysyn teiltä munkit: miten jatkatte matkaanne päästyänne tuon pylvään päähän? Varokaa!

*Mies, jolta puuttuu syvän ymmärryksen
kolmas silmä,
takertuu kiinni komekymmenen metrin mittaan.
Hän hyppää alas ja tappaa itsensä.
Sokea mies johdattamassa muita sokeita.*

47. TOSOTSUN KOLME PORTTIA

Tosotsu rakensi kolme estettä ja pakotti munkkiensa läpäisemään ne. Ensimmäinen este on zenin opiskelu. Zenin opiskelussa päämääränä on oman luontonsa näkeminen. No, missä on sinun todellinen luontososi?

Toiseksi, kun oivaltaa oman todellisen luontonsa, vapautuu syntymästä ja kuolemasta. No niin, kun suljet silmiesi valon ja muutut ruumiiksi, miten voit vapauttaa itsesi?

Kolmanneksi, jos vapautat itsesi syntymästä ja kuolemasta, sinun tulee tietää, missä olet. No niin, ruumiisi on hajonnut neljään elementtiinsä. Missä olet?

Mumonin kommentti: Joka läpäisee nämä kolme estettä, on mestari kaikkialla. Hän kykenee muuttamaan zeniksi kaiken, mitä hänen ympärillään tapahtuu.

Joka ei niitä läpäise, elää kehnolla ruualla. Eikä sitäkään ole tarpeeksi tyydyttääkseen hänen näkänsä.

Äkillinen oivallus ja näet loputtoman ajan.

Se on kuin yksi hetki.

Loputon hetki - kun käsität sen,

näet selvästi myös hänet, joka sen näkee.

48. KEMBON YKSI TIE

Zen-oppilas kysyi Kembolta: "Kaikki Buddhat maailmankaikkeuden kymmeneltä kolkalta astuvat yhtä Nirvanaan johtavaa tietä. Mistä se tie alkaa?"

Kembo kohotti kävelykeppiään, piirsi sillä numeron yksi ilmaan ja sanoi: "Tästä."

Oppilas meni Ummonin luo ja kysyi saman kysymyksen. Ummon, joka sattui pitämään viuhkaa kädessään, sanoi: "Tämä viuhka ulottuu kolmanteenkymmeneenkolmanteen taivaaseen ja iskee siellä hallitsevaa jumaluutta nenälle. Se on kuin Etelämeren Lohikäärmekarppi, joka huitaisee kumoon sadepilven pyrstöllään."

Mumonin kommentti: Toinen opettaja sukeltaa syvälle mereen ja kuopii maata ja nostattaa pölypilven. Toinen kiipeää vuorenhuipulle ja nostattaa aallot, jotka miltei hipovat taivasta. Toinen pitää itsellään, toinen antaa pois. Kumpikin kannattaa syvällistä oppia yhdellä kädellä. Kembo ja Ummon ovat kuin kaksi ratsastajaa, joista kumpikaan ei voita toista. Täydellistä ihmistä on vaikea löytää. Ollakseni vilpiton, kumpikaan heistä ei tiedä, mistä tie alkaa.

Ennen kuin ensimmäinen askel on otettu

päämäärä on jo saavutettu.

Ennen kuin kieli liikahdaa, puhe on jo pidetty.

Pelkällä sähkökyvällä intuitiolla ei löydä oikean tien alkua.

49. AMBANIN LISÄYS

Amban, zenin maallikko-oppilas sanoi: "Mumon on juuri julkaissut 49 koania ja kutsuu kirjaa 'Portittomaksi portiksi'. Siinä hän kritisoi vanhojen patriarkkojen sanoja ja toimia. Minusta hän on hyvin ilkeämielinen. Hän on kuin vanha munkkien myyjä, joka pyydystelee ohikulkijoita ja yrittää tunkea munkkeja alas heidän kurkuistaan. He kärsivät kovin, koska eivät pysty nielaisemaan niitä, eivätkä sylkemään niitä suustaan. Mumon on jo tarpeeksi ärsyttänyt kaikkia. Minäpä lisään vielä yhden kaupanpäälliseksi. Saapa nähdä, pystyykö hän itse nielemään tätä. Jos hän pystyy, ja vieläpä sulattamaankin sen hyvin, niin hyvä on, mutta jos hän ei pysty, niin kaipa se on heitettävä takaisin paistinpannuun hänen 49 koaninsa kanssa ja paistettava uudelleen. Mumon, syö sinä ensin, ennen kuin joku muu ehtii: Erään suutran mukaan Buddha sanoi kerran: "Seis, seis. Älkää puhuko. Lopullinen totuus: älkää edes ajatelko."

Ambanin kommentti: Mistä tuo niin kutsuttu oppi tuli? Miten on mahdollista, että sitä ei voi edes ajatella. Jos joku puhuisi siitä, mitä siitä seuraisi? Buddha itse oli suuri lörpöttelijä ja puhui tässä suutrassa ristiriitaisesti. Tämän vuoksi Mumonin kaltaiset munkit ilmestyivät myöhemmin Kiinaan ja valmistivat hyödyttömiä munkkeja ja ärsyttivät ihmisiä. Mitä meidän oikein pitäisi tehdä? Näytän teille.

Sitten Amban asetti kämmenensä yhteen, risti ne ja sanoi: "Seis, seis. Älkää puhuko. Lopullinen totuus: älkää edes ajatelko. Nyt piirrän sormellani pienen ympyrän tähän suutran päälle ja lisään siihen kaikki viisituhatta muuta suutraa ja Vimalakirtin portittoman portin myötä siinä on kaikki."

*Jos joku sanoo sinulle, että tuli on kirkas,
älä ole huomaavinas.
Kun kaksi varasta kohtaavat, he eivät kaipaa esittelyä.
He tunnistavat toisensa ilman muuta.*

MIETISKELYLAULU

Hakuin (1683-1768)

Kaikki tuntevat olennot
ovat jo alunperin Buddhia.
Asia on niin kuin jään ja veden kohdalla:
ilman vettä ei voi olla jäätä.
Mitään Buddhia ei ole olemassa
tuntevien olentojen ulkopuolella.
Tietämättä kuinka lähellä Totuus on
ihmiset etsivät sitä kaukaa.
Sääliksi käy heitä.
He ovat aivan kuin hän,
joka veden paljouden keskellä

itkee janoaan,
tai kuin rikkaan miehen poika,
joka on eksynyt köyhien joukkoon.
Me vaellamme
kaikkien kuuden maailman läpi,
koska olemme eksyneet
tietämättömyytemme pimeyteen.
Kuljemme pimeyteen
- syvemmälle ja syvemmälle.
Koska pystymme pakenemaan
syntymän ja kuoleman kehästä?
En löydä sanoja ylistääkseni täysin
Mahayanan zen-mietiskelyä.
Mietiskelystä ovat lähtöisin kaikki hyveet,
sellaiset kuin hyväntekeväisyys,
moraalisuus ja muut,
sekä Buddhan nimen lausuminen,
katumus ja askeettiset harjoitukset
ja monet muut hyveelliset teot.
Istu zazenissä edes kerran,
niin huono karmasi puhdistuu
- et voi astua harhaan.
Puhdas maa ei ole kaukana.
Vaikka kuulisit tämän opin vain kerran,
mutta jos kunnioitat sitä,
otat sen vastaan ja ylistät sitä,
niin ansiosi ovat arvaamattomat.
Entä sitten he,
jotka kääntävät katseensa sisäänpäin
ja itse varmistuvat omasta luonnostaan
ja ymmärtävät,
että heidän luontonsa on ei-luonto
- he ovat todella päässeet
tyhjiin sanojen tuolle puolen.
Heille portit aukenevat,
syyt ja seuraukset sulautuvat yhdeksi.
Heille Tie on suora,
niitä ei ole kahta, ei kolmea.
He ottavat muodokseen ei-muodon
ja olivatpa he sitten menossa tai tulossa,
he ovat aina kotonaan.
He ottavat ajatukseen ei-ajatuksen
ja kaikissa toimissaan he kuulevat
totuuden äänen.
Rajattoman Samadhin taivas on loputon.
Kuinka kirkas onkaan

Nelinkertaisen Viisauden kuunloisto!
Mitä he silloin voisivat vielä etsiä?
Totuus on ikuisesti tyyni:
Tämä maa on Puhtauden Lootus Maa,
tämä keho on Buddhan keho.

KUOLEMA
Hakuin (1683-1768)

Hei nuorukaiset,
jos vihaatte kuolemaa niin kuolkaa nyt!
Kuoltuanne kerran,
ette enää kuole uudelleen.
Tämän maailman suru ja katkeruus
voi muuttua onneksi.
Teitähän kutsutaan samuraisiksi!
Eikö juuri teidän tulisi olla valmiita
heittämään henkenne?
Samurai, joka ei ole kerran kuollut
- rohkeista sanoistaan huolimatta
tosi paikan tullen juoksee karkuun
tai piiloutuu pensaisiin.
Lääninherra pukee teidät
silkkisiin vaatteisiin
ja antaa teille valkoista riisiä syötäväksi,
jotta hän voisi vaaran uhatessa
luottaa teihin.
Jopa mestariseppän valmistamasta miekasta
on samuraille yhtä vähän hyötyä
kuin jos se riippuisi kättilön vyötäisillä,
jos hän ei ymmärrä sen arvoa.
Häntä, joka on kerran kuollut
haransa syvyyksissä,
ei mestarillisen keihäsmiehen keihäs
pysty edes koskettamaan.
Hänelle, joka elää
ja hoitaa velvollisuutensa kuoltuaankin,
on jousiammunnan mestarin nuoli
yhtä tyhjän kanssa.
Samuraille, joka on kuollut
syvällä itsessään,
ei ole olemassa yhtäkään vihollista

koko maailmassa.
Heitä pois kaikki, kuole ja katso:
kuoleman jumala
ja hänen paholaisensakin ovat täällä.
Tunkeudu syvälle haraasi,
mietiskele mielesi alkuperää ja katso:
hetkessä kaikki on täydellistä,
elävää paratiisia.
Vaikka tietäisit,
kuinka toimitaan hyveellisesti,
mutta jos et osaa mietiskellä,
et ole vielä ymmärtänyt Tietä.
Mietiskely on sotilaan Tien
syvin salaisuus.
Niin kauan kuin olet vielä hengissä,
harjoita mietiskelyä.
Älä mietiskele vain piiloutuneena
pimeään nurkkaasi
vaan tee sitä aina,
seisoessasi, istuessasi, liikkuessasi
tai levätessäsi.
Kun mietiskelysi pysyy vakaana
sekä valveilla että unessa,
missä ikinä oletkin
- taivas on kanssasi.
Kun olemme harjoitelleet kolmekymmentä
tai neljäkymmentä vuotta,
voimme sanoa mietiskelleemme vähän.
Joku voi kerskua jo kuolleensa,
mutta jos hänessä on
vähänkin itsekkyyttä jäljellä,
hän ei ole vielä valaistunut.
Olkaa lojaalisia ylemmillenne
ja kunnioittakaa ja rakastakaa
vanhempianne.
Joku voi luulla olevansa valaistunut,
mutta jos hän on sydämetön
tunteville olioille,
hän syöksyy suin päin helvettiin
- niin sanoo Kasugan pyhä sana.

LAULU VALAISTUMISESTA

Yoka Daishi (k. 713)

1.

Ystävä hyvä. Näetkö tuon todellisen
zen-mestarin?

Hän on unohtanut
oppimiensa asioiden älyllisen ymmärryksen
nähdäkseen asioiden ytimeen.

Niinpä hän harjoittaa oppimaansa
helposti ja vapaasti niin kuin myös sitä,
mitä hän haluaa oppia.

Hän elää mieli tyynenä ja tyytyväisenä.

Hän on vapaa kaikista huolista
ja hänen toimensa ovat
luonnollisia ja järkeviä.

Hän ei kamppaile välttääkseen harhaa
eikä hän etsi valaistusta.

Hän tietää, että harhalla ei ole perustaa
ja että valaistus on täsmälleen hän itse.

Hän tietää ei-tiedon todellisen luonnon
Buddhan luonnoksi ja ymmärtää,
että hänen oman harhaisen
kehonsa todellisuus
on yhtä Dharmakayan,
Buddhan ikuisen kehon kanssa.

2.

Kun hän täydellisesti
ymmärtää Dharmakayan,
Dharman kehon, luonteen,
hänellä ei ole mitään.

Hän itse on kaikkien olioiden lähde
ja hänen jokapäiväinen elämänsä
on vain ikuisen Buddhan yksi nimi.

Viisi skandhaa menevät ja tulevat
kuin pilvet sinisellä taivaalla.

Kolme myrkkyä: kateellisuus,
viha ja tietämättömyys ilmestyvät ja katoavat
kuin kangastus valtameren yllä.

3.

Kun hän ymmärtää sellaisuuden,
asioiden todellisen luonnon,
hän ei enää elättele mitään harhoja

henkilökohtaisten halujensa
ja rajoittuneiden ajatustensa suhteen.
Hän tietää,
että hänessä ei ole olemassa mitään
riippumatonta itseä
ja hän näkee selvästi
kaikkien muotojen tyjyyden.
Jos elät zenissä,
voit muuttaa karmasi hetkessä.
Jos sanon jotain, mikä ei ole totta,
voitte heittää minut siihen helvettiin,
jossa ne kiskovat kielen irti.

4.

Jos saavutat Buddhan zenin,
saavutat samalla kuusi *paramitaa*
ja kymmenentuhatta hyvää tekoa.
Unessa on olemassa kuusi tietä,
mutta kun heräät, ne katoavat tyhjiin.
Ei virheitä, ei onnellisuutta,
ei voittoja, ei tappioita.
Älä pyri löytämään niitä
hengen olemuksesta.
Siitä on jo kauan aikaa,
kun pyyhit pölyn peilistäsi.
On jo korkea aika sinun nähdä se
täydessä loistossaan.

5.

Kuka voi ei-ajatella,
ja mitä on ei-olemassaolo?
Jos todella on olemassa ei-olemassaolo,
ei ole syntymääkään.
Kysy patsaalta, onko se onnellinen.
Jos harjoitat hyväntekeväisyyttä
tullaksesi Buddhaksi,
miten voisit onnistua?
Et koskaan, ikuisesti.

6.

Älä hajoita itseäsi.
Älä takerru neljään elementtiin.
Juo ja syö todellisen luontosi mukaan.
Kaikki maailmankaikkeuden olennot
ovat muuttuvia
ja siksi kaikki olemassaolo on tyhjää.

Siinä koko Buddhan ymmärrys.

7.

Buddhan vannoutunut oppilas
puhuu lopullisen,
ehdottoman totuuden mukaan.
Jos et ole kanssani samaa mieltä,
olet vapaa keskustelemaan siitä.
Muista kuitenkin,
että buddhalaisuudessa pitäisi tunkeutua
suoraan juuriin asti - ei oksiin ja lehtiin.

8.

Useimmat ihmiset eivät tunnista
täydellistä jalokiveä,
ylimmän viisauden,
valaistuksen jalokiveä.
Se on piilotettu Tathagatan salaiseen paikkaan,
jossa se odottaa paljastumistaan.
Kuusi aistia ja kuusi maailmaa
ovat kietoutuneet toisiinsa
tehdn elämän sellaiseksi kuin se on:
täydelliseksi harhaksi.
Kuitenkaan ei ole olemassa mitään,
mitä voisi kutsua harhaksi.
Tämän viisauden jalokiven
täydellinen valo valaiskoon ihmiskuntaa.
Ei ole olemassa muotoa, ei väriä
niin kuin ei ole olemassa ei-muotoa,
ei-väriäkään.

9.

Puhdista viisinkertainen näkökykysi,
niin saavutat viisi voimaa.
Tämä on mahdollista ilman muuta
vain harjoittamalla zazenä.
On helppo nähdä peilin kuvajaisia,
mutta tarttua kuun heijastukseen vedessä
- se on mahdotonta.

10.

Kaikkina aikoina meidän on kuljettava
tiemme yksin.
He jotka ovat saavuttaneen päämääränsä,
voivat leikitellä nirvanan poluilla.
Vanhojen zen-mestareiden tavat

ovat luonnollisia, perinteisiä ja harmonisia.
Heidän henkensä on yksinkertainen,
puhdas ja viilpitön.
Juuri koska heidän ulkoinen olemuksensa
on ylhäinen ja arvokas,
yksinkertainen ja sopusointuinen,
eikä heillä ole mitään erityistä viehätysvoimaa,
kukaan ei kiinnitä heihin
mitään erityistä huomiota.

11.

Sakyan pojat,
Buddhan todelliset oppilaat
tunnetan heidän köyhyydestään.
Heidän köyhyytensä on aineellista.
Heidän henkinen elämänsä sitävastoin
on rikasta.
Heidän kulunut ja paikattu munkinkaapunsa
todistaa maailmalle
heidän köyhyydestään.
Heidän zeninsä,
jota kukaan ei näe,
on kaikki arvot ylittävä aarre.
Tämä harvinainen
ja lukemattoman arvokas jalokivi
ei koskaan kulu,
vaikka kuinka sitä käyttäisi.
Muutkin voivat vapaasti hyötyä siitä
joka tilanteessa.

12.

Kolme kehoa ja neljä tietoa
ovat täydellisiä tässä aarteessa.
Kahdeksan vapautta
ja kuusi yliluonnollista voimaa
on siihen painettu.

13.

Zazenin avulla voimme saavuttaa
nämä kahdeksan vapautta ja kuusi voimaa.
Korkeatasoisimmat zenin oppilaat
havaitsevat suoraan
perimmäisen totuuden.
Keskitason ja alemman luokan oppilaat
opettavat mielellän muita,

vaikka heidän oma vakaumuksensa
ei ole syvä.
Kun paljastat kerran ennakkoluulosi,
näet todellisen itsesi.
Miksi vielä vaellat
ulkoisista kamppailuista toisiin?

14.

Jotkut ihmiset halveksivat zeniä
tai pitävät sitä kyseenalaisena.
He leikkivät tulella ja yrittävät
turhaan polttaa taivasta.
Todellisen zenin oppilaan tulisi kuunnella,
mitä heillä on sanottavanaan
ikään kuin heidän sanansa olisivat
makeita kastepisaroiita.
Heidän tulisi unohtaa jopa
niiden makeus astuessaan näin
ei-henkisen maailmaan.
Pidän loukkaavia sanoja hyveellisinä tekoina
ja kohtelen heitä,
jotka loukkaavat minua,
kuten mestareita.
En ole hänen puolellaan
enkä häntä vastaan,
joka minua panettelee.
Ei kai minun tarvitse selittää teille
helyttämättömyyden kahta voimaa,
syntymättömyyden ja kuolemattomuuden
ymmärtämistä,
sellaisuutta, nirvanaa.

15.

On välttämätöntä
kokea perusteellisesti todellinen zen
ja tulkita se myös oikein.
Silloin zazenin ja viisauden harjoituksemme
on täydellistä,
eikä Tyhjiys yksipuolisesti hämää sitä.
Tähän saavutukseen
kykenevät kaikki.
Kaikki Buddhat,
lukemattomat kuin Gangesin hiekanjyväset,
ovat samaa olemusta.

16.

Zenin pelottomuuden oppi
on kuin leijonan karjahdus,
joka saa muiden eläinten veren hyytymään.
Jopa elefanttien kuningas pakenee sitä
unohtaen arvokkuutensa.
Vain oppilaat, jotka jalostavat sydäntään
vanhan lohikäärmeen tavoin
kuuntelevat karjuntaa tyynesti iloiten.

17.

Zenin oppilaat matkustavat maita ja meriä,
ylittävät jokia ja vuoria,
vierailevat luostareissa,
ja mestarit opettavat heitä henkilökohtaisesti.
Niin tein minäkin,
kunnes saavuin Sokein luo,
mestarini, jolta sain dharman.
Käveleminen on zeniä,
istuminenkin on zeniä.
Puhuessamme tai ollessamme hiljaa,
liikkuessamme tai seisoessamme paikallamme
itse olemus on aina levossa.
Zenin oppilas hymyilee
katsoessaan suoraan miekkaan,
joka sivaltaa hänet hengiltä.
Kuolemankaan hetkellä
hänen tasapainonsa ei horju.
Mikään myrkkyy ei häiritse hänen tyyneyttään.

18.

Suuri mestarimme Sakyamuni
tapasi Buddha Dipankaran
miljoonia vuosia sitten
ja sai häneltä dharman.
Elämä elämän jälkeen siitä lähtien
hän on ollut kärsivällisyyden mestari.
Ihminen syntyy ja kuolee jatkuvasti,
elämä ja kuolema seuraavat
loputtomasti toisiaan.
Jos hän ymmärtää ei-syntymän
todellisen merkityksen,
rikkaudet ja kunnia lakkaavat merkitsemästä.

Hän elää yksin vuorilla
tai syvissä laaksoissa
ja harjoittaa zazenä istuen mukavasti
vanhan männyn juurella.
Hänen elämänsä on hiljaista ja yksinkertaista.

19.

Ihmiset, jotka ymmärtävät totuuden,
toimivat aina luonnollisella tavalla.
Monet ihmiset elävät pysymättömyydessä,
epätodellisessa.
Zenin oppilaat elävät todellisuudessa.
He, jotka antavat
ilman antamisen todellista henkeä,
joka ei odota palkkiota,
pääsevät taivaaseen lyhyeksi aikaa,
mutta palaavat jälleen.
He ovat kuin taivasta kohti
ammuttuja nuolia,
jotka voiman huvettua putoavat maahan.
Kun pyrkimys ja palkkio ovat yhtäläiset,
mitään ei jää jäljelle.
Pyrkimys ilman päämäärää on aivan erilainen.

20.

Todellinen zenin oppilas
avaa totuuden portit,
jotka johtavat Tathagatan puutarhaan.
Hän ei välitä puun oksista tai lehdistä,
vaan pyrkii suoraan kohti sen juuria.
Aivan kuin näen kuun kuvajaisen
heijastuvan jademaljassa,
tunnen vapauden jalokiven
todellisen kauneuden,
joka loistaa itselleni ja muille.

21.

Kuu kohoaa joen ylle,
rantatörmällä tuulen vieno humina
männyissä.
Mitä merkitsee tämä tyyneys?
Katso Buddhan ohjeita luonnolle:
talven ja syksyn sumut, kasteet, pilvet,

kevään huurut.
Siinä kehomme todelliset kaavut.

22.
Muinoin kerjäyskulho
vei voiton lohikäärmeestä
ja keppi rauhoitti taistelevat tiikerit.
Kepin päässä on kuusi rengasta,
joiden helinä herättää ihmiset unestaan.
Kulho ja keppi eivät ole
vain opetuksen symboleita.
Missä tahansa Tathagatan keppi liikahtaakin,
jäljet erottuvat selvästi.

23.
Ei ole tarpeen etsiä totuutta
tai pyrkiä välttämään harha.
Mehän tiedämme,
että ne kummatkin ovat tyhjyyttä,
jolla ei ole muotoja, ei rajoja.
Ei-muoto ei ole tyhjä eikä ei-tyhjä.
Se on Buddhan todellinen muoto.

24.
Mieli on kuin kirkas peili,
joka heijastaa maailmankaikkeuden
ilman vääristymiä.
Mieli ja maailmankaikkeus ovat yksi.

25.
Mieli heijastaa maailmankaikkeuden
kaikissa muodoissaan.
Se hohtaa kuin täydellinen jalokivi,
jolla ei ole pintaa, ei sisäpuolta.
Tyhjiys negatiivisesti määriteltynä
kieltää kausaalisuuden.
Silloin vallitsee epäjärjestys
- täysi sekasorto.
Jos hylkäämme olemassaolon
saavuttaaksemme Tyhjyyden,
sekin on sairautta.

Se on kuin heittäytyisimme tuleen
välttääksemme hukkumisen.

26.

Jos yritämme ymmärtää totuuden
ja paeta virheitä ja harhaa,
asenteemme on erotteleva,
keinotekoinen ja virheelinen.
Jos harjoitat zazenä,
etkä ymmärrä mieltäsi,
harjoita enemmän itsekuria.
Silloin olet valmis näkemään
varkaassakin oman rakkaan poikasi.

27.

Monet ihmiset unohtavat mielensä aarteen,
menettävät ansionsa,
ja pilkkaavat buddhalaisuutta.
He turvautuvat kaksinaiseen ajatteluunsa
ja hylkäävät mielen todellisen luonnon.
Jos haluaa astua sisään zenin
portista zazenin avulla,
on tehtävä loppu järjestä, tiedosta, harhasta.
Vain niin voi saavuttaa ylimmän viisauden
ja astua sisään nirvanan palatsiin.

32.

On olemassa vain yksi Luonto,
täydellinen ja kaiken kattava,
joka on läsnä kaikissa luonnoissa,
vain yksi Todellisuus,
joka sisältää kaiken,
sulkee sisäänsä kaikki todellisuudet.
Sama kuu heijastuu kaikkialla, missä vettä on.
Kaikki kuut joissa ja järvissä
ovat vain yhden kuun heijastumia.

56.

Aivan kuten elefantit eivät astele
jänisten pokuja
ylin valaistuminen ylittää
älyllisen ymmärryksen ahtaat rajat.

Lopeta taivaan mittaaminen
mitättömällä kaislanpätkälläsi.
Jos et ole vielä saavuttanut oivallusta,
oletan, että järjestät asian heti.

LUOTTAMUKSESTA SYDÄMEEN
(Shinjin-no-mei)
Sosan (k. 606)

Täydellisessä Tiessä
ei ole mitään vaikeaa,
mutta välttä silti valintoja.
Vain vapauduttaessa
pitämisestä ja ei-pitämisestä
Tie ilmenee kaikessa kirkkaudessaan.
Jos astut siitä harhaan vain millimetrin,
niin taivas ja maa repeävät erilleen.
Jos haluat nähdä sen omin silmin,
älä ole sen puolesta tai sitä vastaan.
Halun ja inhon ristiriita
on mielen sairaus.
Koska emme ymmärrä asioiden
syvällistä merkitystä,
kadotamme alkuperäisen
mielenrauhamme syyttä.
Tieltä ei puutu mitään,
eikä siinä ole mitään liikaa.
Se on täydellinen kuin laaja avaruus.
Koska hyväksymme yhden
ja hylkäämme toisen,
emme ymmärrä asioiden sellaisuutta.
Älä yritä seurata Tyhjyyden Oppia,
tai oleskella siinä.
Pysyttele mieli tyynenä asioiden ykseydessä
ja kaikki kaksinaisuus katoaa itsestään.
Pyrkiessäsi hiljaisuuteen
pysäyttämällä liikkeen
saavuttamasi hiljaisuus
on jatkuvassa liikkeessä.
Niin kauan kuin takerrut kaksinaisuuteen,
miten voisit ymmärtää ykseyden?
Jos ykseyttä ei täydellisesti ymmärretä,

ylläpidetään häviötä kahdella tavalla:
kieltämällä todellisuus puolustetaan sitä,
puolustamalla tyhjyyttä kielletään se.
Mitä enemmän puhut tai ajattelet,
sitä kauemmaksi ajaudut totuudesta.
Päästessäsi eroon kaikesta puheesta,
kaikista ajatuksista,
ei ole paikkaa, mihin et voisi astua.
Palatessamme juurille
saavutamme merkityksen.
Kun juoksemme ilmiöiden perässä,
kadotamme selityksen.
Hetkellä, jolloin saavutamme
sisäisen valaistuksen,
astumme edessämme olevan maailman
tyhjyyden taakse.
Maailman tyhjyydessä
tapahtuvat muutokset näyttävät meistä
tosilta tietämättömydestämme johtuen.
Älä etsi totuutta,
lakkaa vain esittämästä mielipiteitä.
Heitä pois kaikki kaksinaisuus:
ei mitään tuota, ei mitään tätä.
Hetki kun on olemassa oikea ja väärä,
kaikki käy liian monimutkaiseksi
ja kadotat mielen.
Kaksinaisuus syntyy ykseydestä,
mutta vältä kiintymistä siihenkin.
Kun mieli on yksi ja mitään ei tapahdu,
kaikki olennot ovat syyttömiä.
Ei syyllisyyttä, ei olentoja.
Kun mitään ei tapahdu,
ei ole olemassa mieltä.
Mieli hiljenee kun olennot katoavat,
kun mieli katoaa, olennot seuraavat sitä.
Maailma on maailma,
koska on olemassa Mieli.
Mieli on Mieli, koska on olemassa maailma.
Haluatko tietää,
mitä nämä kaksi ovat?
Ne ovat alkuperältään sama:
Tyhjyys.
Tässä tyhjyydessä
kummatkin ovat yksi,
kaikki kymmenentuhatta olentoa
sisältyvät kumpaankin.

Kun ei erota tätä ja tuota,
miten voisi syntyä yksipuolisia
ja ennakkoluuloisia mielipiteitä.
Suuri Tie on tyyni
ja sen sydän on laaja.
Sille mikään ei ole helppoa
eikä vaikeaa.
He jotka katsovat asioita suppeasti,
ovat epäröiviä.
Mitä enemmän he kiirehtivät,
sitä myöhemmin he pääsevät perille.
Jos annamme mieleemme takertua asioihin,
menetämme tasapainomme
ja astumme varmasti harhatielle.
Kun emme kiinny mihinkään,
kaikki asiat ovat niin kuin ne ovat.
Toiminnassa ei ole mitään
menemistä sinne tai pysymistä tässä.
Kun tottelemme omaa luontoamme,
olemme sopusoinnussa Tien kanssa
- ja kuljemme vapaana ja tyynenä ilman harmeja.
Kun ajatuksemme ovat sidotut,
ne kääntyvät pois totuudesta
ja hämärtyvät.
On typerää ärsyttää mieltään.
Miksi sulkit pois tuon
ja olisit ystävä tämän kanssa?
Jos haluat matkustaa Todellisissa Vaunuissa,
älä ole ennakkoluuloisesti
kuutta aistikohdetta vastaan.
Todella - kun et vihaa
kuutta aistikohdetta,
olet yhtä valaistumisen kanssa.
Viisaat eivät toimi,
tietämättömät antavat itsensä sitoutua.
Totuudessa ei ole mitään erotteluita.
Tietämättömyyttään he kiintyvät
yksityisiin olioihin.
Harhakuva syntyy heidän omassa mielessään.
Eikö tämä ole suurin kaikista virheistä?
Harha synnyttää levon ja liikkeen.
Valaistuminen tuhoaa
mieltymykset ja vastenmielisyydet.
Kaikki nämä vastakohdat
ovat omien hullutuksiemme luomia.
Unet, harhat, kukat ilmassa,

miksi niin innokkaasti pyrimme
tarttumaan niihin?
Voitto ja tappio, oikea ja väärä
eroon niistä heti, lopullisesti!
Jos silmät eivät koskaan sulkeudu uneen,
unet katoavat itsestään:
Jos mieli ei tee mitään erotteluita,
kaikki asiat ovat niin kuin ne ovat.
Kun saavutamme asioiden Sellaisuuden,
vapaudumme suhteistamme niihin.
Kun kaikkia asioita
katsotan tasavertaisesti,
ne palaavat omaan luontoonsa.
Ei ole mahdollista tehdä
mitään yhdenmukaista kuvausta
tästä tilasta,
jossa kaikki suhteet ovat kadonneet.
Liikkeen pysähtyessä
on olemassa ei-liike,
levon lakattua on olemassa ei-lepo.
Kun molemmat lakkavat olemasta,
miten Ykseys voi säilyä?
Lopullisesta näkökulmasta katsoen
asioita eivät sido mitkään lait.
Tasapainoisessa Mielessä,
sen ykseydessä,
kaikki pyrkimykset ovat hiljenneet,
epäilykset ovat kadonneet
ja usko on vahvistunut.
Mitään ei jää taakse,
ei ole mitään, mitä pitäisi muistaa.
Kaikki on tyhjää,
selvää ja itsensä valaisevaa,
mielen voimaa ei rasiteta liikaa.
Täällä ajatus on hyödytön,
tätä mielikuvitus ei kykene mittaamaan.
Sellaisuuden todellisuudessa
ei ole mitään itseä eikä toista.
Jos etsimme suoraa yhteyttä
tähän todellisuuteen,
voimme vain sanoa:
ei kaksinaisuutta.
Kun ei ole kaksinaisuutta,
kaikki olennot ovat yksi,
kaikki mitä on,
sisältyy siihen.

Kaikkien aikojen ja paikkojen valaistuneet
ovat kaikki saavutaneet tämän Totuuden.
Totuutta ei voi lisätä eikä vähentää.
Siinä hetki on kymmenentuhatta vuotta.
Näemme sitä tai emme,
se ilmenee kaikkialla maailmassa.
Äärettömän pienet olennot
ovat äärettömän suuria,
sillä täällä ei ole olemassa rajoja.
Äärettömän suuret olennot
ovat äärettömän pieniä,
silmiä ei voi nähdä niiden rajoja.
Mikä on, ei ole;
mikä ei ole, on.
Ennen kuin olet ymmärtänyt
tämän tosiasian,
asemasi on kestämaton.
Yksi on kaikki,
kaikki on yksi.
Jos ymmärrät tämän,
älä kannata enää huolta
täydellisen tiedon saavuttamisesta.
Ymmärtävä mieli ei ole kaksinainen.
Mikä on kaksinainen,
ei ole ymmärtävä mieli.
Tässä astumme sanojen tuolle puolelle.
Sille ei ole olemassa menneisyyttä,
ei nykyisyyttä, ei tulevaisuutta.

ALKUPERÄISET KASVOT

Daito Kokushi
(1281– 1337)

Kaikkien zenin oppilaiden tulisi aluksi omistautua zazenin harjoittamiselle. Istu joko täydessä tai puolittaisessa lootusasennossa silmät puoliksi suljettuina ja pyri näkemään alkuperäiset kasvosi, jotka sinulla oli ennen kuin isäsi tai äitisi oli syntynyt. Tämä tarkoittaa oman olotilasi näkemistä ennen kuin vanhempasi olivat syntyneet, ennen kuin taivas ja maa olivat eronneet, ennen kuin sait ihmisen muodon. Se, mitä kutsutaan alkuperäisiksi kasvoiksi, ilmestyy silloin esiin. Alkuperäisillä kasvoilla ei ole väriä, ei muotoa, ne ovat kuin tyhjä taivas, joka on kirkkaudessaan muodoton.

Todellisuudessa alkuperäisillä kasvoilla ei ole nimeä, mutta sitä ilmaistaan sanoilla alkuperäiset kasvot, Herra, buddha-luonto ja tosi Buddha. Ihminenkin on syntyessään nimetön, vasta myöhemmin hänelle annetaan erilaisia nimiä. Seitsemänsataa koonia tai aihetta, joiden tutkimiselle zenin oppilaat omistautuvat, ovat olemassa vain, jotta he

näkisivät alkuperäiset kasvonsa. Hän, jota maailma kunnioittaa, istui lumen peittämällä vuorilla mietiskelemässä kuusi vuotta, ja nähdessään kerran aamutähden, koki valaistuksen. Silloin hän näki alkuperäiset kasvonsa. Kun muista vanhoista mestareista todetaan, että he kokivat suuren oivalluksen tai läpimurron, sillä tarkoitetaan, että he näkivät alkuperäiset kasvonsa. Toinen patriarkka seisoj lumessa ja leikkasi irti kätensä saadakseen oivalluksen; kuudes patriarkka kuuli lauseen Timanttisuustrasta ja valaistui. Reiun valaistui, kun näki persikan kukkia, Kyogen kuullessaan tiilen iskeytyvän bambua vasten; Rinzai valaistui kun Obaku löi häntä ja Tozan nähdessään oman kuvajaisensa vedessä.

Kaikkea tätä kutsutaan "isännän kohtaamiseksi".

Keho on talo, jolla on isäntä. Talon isäntää juuri kutsutaan alkuperäisiksi kasvoiksi. Kuumen ja kylmän kokeminen, jonkin puutteen tunteminen tai jonkin asian haluaminen jne. - nämä ovat kaikki harhaan johtavia ajatuksia, eivätkä kuulu talon todelliselle isännälle. Nämä harhaan johtavat ajatukset ovat ylimääräisiä. Ne katoavat jokaisella hengenvedolla. Jos antautuu niiden kiskottavaksi, syöksy suin päin helvettiin ja jälleensyntymän kuuden polun kiertolaiseksi. Uppoudu syvemmälle ja syvemmälle zazeniin ja löydä ajatustesi lähde. Ajatuksilla ei ole mitään muotoa tai pysyvyyttä, mutta juuri vakaumustensa tähden, jotka säilyvät jopa kuoleman jälkeen, ihminen joutuu tuskien täyttämään helvettiin tai kärsii tämän maailman pyörteissä.

Aina kun syntyy ajatus, heitä se pois. Omistaudu kokonaan ajatusten poispyyhkimiselle. Zazen tarkoittaa juuri ajatusten poispyyhkimistä. Kun ajatukset vaimennetaan, alkuperäiset kasvot ilmestyvät esiin. Ajatukset ovat kuin pilviä taivaalla. Kun taivas selkenee, kuu ilmestyy esiin. Tämä ikuisen totuuden kuu on sama kuin alkuperäiset kasvot.

Mieli itsessään on todellakin Buddha. Tukahduta ajatukset aina uudelleen ja uudelleen ja näe buddha-mielesi. Tästä voisi päätellä, että tosi luonto ei ilmene muulloin, kuin istuessa mietiskelyssä. Se ei pidä paikkaansa. Yoka Daishi sanoo: "Käveleminen on zenia, istuminenkin on zenia. Puhuessaan tai ollessaan hiljaa, liikkuessaan tai ollessaan paikallaan, hänen mielensä on levossa." Hän siis opettaa että käveleminen, istuminen ja puhuminen ovat kaikki zenia. Zen ei siis rajoitu vain zazeniin ja ajatusten vaimentamiseen. Nousitpa ylös tai istuit alas keskity ja ole tarkka. Yhtäkkiä kohtaat alkuperäiset kasvosi.

YKSI MIELI

Bassui Tokusho

(1327-1387)

Jos haluat vapautua samsaran kärsimyksistä, sinun on opittava Buddhaksi tulemisen suora tie. Se tarkoittaa oman mielesi luonteen oivaltamista. Mikä on tämä Mieli? Se on kaikkien tuntevien olentojen tosi luonto, muuttumaton ja ikuinen, sekä niiden, jotka olivat olemassa ennen vanhempiemme syntymää ja siten ennen omaakin syntymäämme, sekä niiden, jotka ovat olemassa nyt. Niinpä sitä kutsutaan ihmisen kasvoiksi ennen hänen vanhempiansa syntymää. Tämä mieli on sisäisesti puhdas. Syntyessämme sitä ei luoda, kuollessamme se ei katoa. Siinä ei voida tehdä eroa miehen ja naisen välillä, sitä ei väritä

hyvä eikä paha. Sitä ei voida verrata mihinkään. Sitä kutsutaan buddha-luonnoksi. Lukemattomat ajatukset syntyvät tästä Itse-luonnosta aivan kuin aallot, jotka kohoavat valtamerestä tai kuin kuvat, jotka heijastuvat peilipinnalta.

Ymmärtääksesi oman Mielesi sinun on aluksi suunnattava katseesi ajatustesi virran lähteeseen. Nukkuessasi ja työskennellessäsi kysy syvästi itseltäsi: "Mikä on oma Mieleni?" Herätä itsessäsi kiihkeä halu ratkaista tämä kysymys. Tätä kutsutaan "harjoitteluksi", "totuudenhaluksi" tai "oivalluksen janoksi". Juuri tätä tarkoitetaan zazenillä. Zazen on katsomista suoraan omaan Mieleen. On parempi omistautua Mielensä etsimiselle, kuin lukea ja lausua lukemattomia suutria ja dharaneita joka päivä useiden vuosien ajan. Tällaiset muotoihin pitäytyvät pyrkimykset tuottavat kyllä vähäisiä ansioita, mutta ne katoavat, ja joudut jälleen kokemaan kolmen Pahuuden Polun kärsimykset. Koska oman Mielensä etsiminen johtaa lopulta valaistumiseen, tämä harjoitus on välttämätön tullaksesi Buddhaksi. Vaikka olisit tehnyt kymmenen pahaa tekoa tai viisi kuolemansyntiä, jos käännyt Mielesi puoleen ja valaiset itsesi, sinusta tulee välttämättä Buddha. Mutta älä tee syntiä ja odota pelastuvasi valaistuessasi, sillä ei valaistuminen tai Buddha tai patriarkat kykene pelastamaan ihmistä, joka itseensä pettäen tekee jatkuvasti pahaa.

Kuvittele mielessäsi lapsi, joka nukkuu vanhempiensa vieressä ja näkee unta selkäsaunasta tai tuskallisesta sairaudesta. Vanhemmat eivät voi auttaa lasta tämän kärsimyksissä, sillä kukaan ei voi astua toisen ihmisen uneksuvaan mieleen. Jos lapsi pystyisi herättämään itsensä, se vapautuisi kärsimyksistä automaattisesti. Samoin hän, joka oivaltaa, että hänen oma Mielensä on Buddha, vapauttaa välittömästi itsensä syntymän ja kuoleman jatkuvan muutoksen aiheuttamista kärsimyksistä. Jos Buddha voisi sen estää, antaisiko hän yhdenkään tuntevan olion joutua helvettiin. Ilman Itsen oivallusta ei voi ymmärtää tällaisia asioita.

Millainen on se isäntä, joka juuri nyt näkee värejä silmillä ja kuulee ääniä korvilla, joka juuri nyt kohottaa kättä ja liikuttaa jalkoja? Tiedämme, että nämä ovat mieleemme toimintoja, mutta kukaan ei tiedä täsmällisesti, miten ne tapahtuvat. Voidaan väittää, että näiden toimintojen takana ei ole mitään olentoa. On kuitenkin ilmeistä, että ne tapahtuvat spontaanisti. Päinvastoin voidaan myös väittää, että ne ovat jonkin olennon toimintoja. Tämä olento on kuitenkin näkymätön. Jos pidät tätä kysymystä käsittämättömänä, kaikki järkeilysi vastauksen saamiseksi loppuvat, etkä tiedä mitä tekisit. Ollessasi tällaisessa suotuisassa tilassa sinun on väsymättä syvennettävä ja syvennettävä pyrkimystäsi aina äärimmäisyyksiin asti. Kun tämä syvälinen kysely tunkeutuu pohjaan asti ja kun tuo pohja murtuu auki, sinulle ei jää pienintäkään epäilystä siitä, että oma Mielesi on itse Buddha, Tyhjiys-maailmankaikkeus. Sen jälkeen et kannu huolta elämästä ja kuolemasta, eikä sinulla ole mitään totuutta etsittävänä.

Unessa saatat eksyä ja kadottaa tiesi kotiin. Pyydät jotakuta näyttämään paluureitin tai rukoilet Jumalaa tai Buddhia auttamaan sinua, mutta et siltikään pääse kotiin. Kun herätät itsesi unitilasta, löydät itsesi omasta vuoteestasi ja ymmärrät, että ainoa keino päästä kotiin oli ravistaa itsesi hereille. Tätä kutsutaan "alkuun palaamiseksi" tai "uudestisyntymäksi paratiisiin". Tämänkaltaisen sisäinen ymmärrys voidaan saavuttaa kohtuullisella harjoittelulla. Käytännöllisesti katsoen kaikki, jotka pitävät zazenistä ja ponnistelevat harjoittelussaan, voivat kokea tämän asteen olivatpa he sitten maallikoita tai munkkeja. Mutta tällainenkin osittainen herääminen voidaan saavuttaa vain harjoittelemalla zazenä. Olisi kuitenkin vakava virhe olettaa, että tässä olisi kyseessä todellinen valaistuminen, joka ei jätä pienintäkään sijaa epäilyille todellisuuden

luonteesta. Jos niin teet, olet kuin mies, joka löytäessään kuparia luopuu halustaan löytää kultaa.

Tällaisen ymmärryksen saavutettuasi kysy itseltäsi vielä kiihkeämmin: "Kehoni on kuin harhakuva, kuin kupla virtaavassa vedessä. Katsoessaan itseensä mieleni on muodoton kuin tyhjä avaruus. Kuitenkin jossain sisälläni havaitaan ääniä. Kuka on se, joka kuulee?" Jos syvennyt täydellisesti tämän tapaiseen kysymykseen hellittämättä hetkeksikään pyrkimystäsi, rationaalinen mielesi uuvuttaa lopulta itsensä ja jäljelle jää vain syvimmällä tasolla pelkkä kysymys. Lopulta kadotat tietoisuuden omasta kehostasi. Tämän ehdottoman kyselyn jälkeen vanhat käsityksesi ja kuvitelmasi häviävät aivan kuin jokainen vesipisara katoaa astiasta, jonka pohja murtuu. Äkillinen valaistuminen seuraa ikään kuin kukat yhtäkkiä puhkeaisivat kuihtuneeseen puuhun.

Tällaisessa oivalluksessa saavutat todellisen vapauden. Hylkää tässäkin vaiheessa kaikki ymmärtämäsi ja käännä katseesi siihen minään, joka ymmärtää, tunkeudu juuriin asti ja jatka rohkeasti edelleen. Silloin Itse-luontososi kirkastuu ja käy läpikuultavaksi sitä mukaa kuin harhaiset tunteesi häviävät. Se on kuin jalokivi, joka tulee jatkuvasta kiilloituksesta hohtavammaksi kunnes se lopulta valaisee koko maailmankaikkeuden. Älä epäile tätä! Jos pyrkimyksesi on liian heikko, ja se ei johda sinua tähän tilaan nykyisessä elämässäsi, saavutat epäilemättä Itse-ymmärryksen seuraavassa elämässäsi, jos kuolemasi hetkellä omistaudut tähän kysymykseen. Eilisen puoliksi tehty työ on helppo lopettaa tänään.

Istuessasi zazenissä älä halveksi tai seuraa Mieleesi kohoavia ajatuksia. Etsi vain omaa Mieltäsi, näiden ajatusten todellista lähdettä. Sinun on ymmärrettävä, että kaikki tietoisuutesi ilmestyvä tai silmiesi havaitsema on vain harhaa. Se ei ole mitään pysyvää todellisuutta. Siksi sinun ei pitäisi pelätä tällaisia ilmiöitä tai lumoutua niistä. Jos pidät mielesi tyhjänä kuin avaruus, puhtaana ulkopuolisista asioista, pahat henget eivät pysty häiritsemään sinua kuolinvuoteellasikaan. Istuessasi zazenissä unohda kuitenkin kaikki nämä ohjeet. Sinun on vain tultava yhdeksi tämän kysymyksen kanssa: "Mikä on tämä Mieli?" tai "mikä on se joka kuulee nämä äänet?" Kun ymmärrät tämän Mielen, tiedät samalla, että se on kaikkien Buddhien ja tuntevien olioiden varsinainen lähde. Bodhisattva Kannonia kutsutaan tällä nimellä siksi, että hän saavutti valaistuksen kuuntelemlalla maailman ääniä ympärillään ymmärtäen niiden lähteen. Teit työtä tai lepäsit, pyri jatkuvasti ymmärtämään, kuka on se joka kuulee. Vaikka kysymyksesi tunkeutuu tiedostamattomaan, et löydä sieltäkään häntä, joka kuulee ja kaikki ponnistuksesi tuntuvat menevän hukkaan. Kuitenkin kuulet edelleen ääniä. Jatka kyselyä itseltäsi vielä syvemmällä tasolla. Lopulta kaikki itsetietoisuuden merkit katoavat ja tunnet olevasi kuin pilvetön taivas. Et löydä sisältäsi mitään "minää", et myöskään löydä ketään, joka kuulisi. Tämä Mieli on kuin tyhjiys, kuitenkin siinä ei ole yhtäkään kohtaa, jota voisi kutsua tyhjäksi. Älä erehdyksessä luule tätä tilaa Itse-oivallukseksi, vaan kysy edelleen itseltäsi vielä kiihkeämmin: "Kuka on hän, joka kuulee?" Jos tunkeudut kaikin voimin tähän kysymykseen unohtaen kaiken muun, jopa tämä tyhjiyden tunne katoaa, etkä ole tietoinen mistään. Jäljelle jää vain täydellinen pimeys. Älä pysähdy tähän, vaan jatka kyselyäsi kaikin voimin: "Mikä on se joka kuulee?" Vasta kun olet täydellisesti kyselyn uuvuttama, kysymys avautuu ja tunnet kuin ihminen, joka on tullut takaisin kuolemasta. Tämä on todellinen oivallus. Näet kaikkien maailmankaikkeuksien Buddhat sekä menneet että nykyiset patriarkat kasvoista kasvoihin. Testaa itseäsi tällä koanilla: Munkki kysyi Joshulta: "Mikä merkitys oli Bodhidharman tulolla Kiinasta?" Joshu vastasi: "Tammi

puutarhassa." Jos tämä koan jättää sinuun pienenkin epäilyn, sinun on palattava kysymykseen: "Mikä on se joka kuulee?"

Jos et saavuta ymmärrystä nykyisessä elämässäsi, niin koska sitten? Kuoltuasi et pysty välttämään pitkiä kärsimyksen aikoja kulkiessasi Kolmen Pahuuden Polulla. Mikä estää oivalluksesi? Ei mikään muu kuin oma puolittainen totuudenjanosi. Ajattele tätä ja ulota ponnistuksesi äärimmilleen.

Kääntänyt ja toimittanut Timo Klemola

[ALKUUN](#)